

RADA MIEJSKA GMINY FROMBORK

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY FROMBORK**

Opracowanie wykonano

w „Atelier Hoffmann” Spółka z o.o.
ul. Chopina 26/4 82-300 Elbląg

Główny projektant:

dr inż. arch. Mieczysław Hoffmann
status twórcy 874, upr. bud. 82/70/0L
uprawnienia urbanistyczne 537/88

Zmiany do” Studium...” opracowano

w firmie „ATA” Usługi Projektowe
ul. Królewiecka 93/2 82-300 Elbląg
Projektant: Anna Talaga upr. Urb. Nr 1412/94
wpisana na listę zawodową Nr POIU nr G-091/2002

Projektant Jolanta Celej
Projektant Dagmara Kownacka

**UCHWAŁA NR X/54/07
RADY MIEJSKIEJ GMINY FROMBORK
Z DNIA 28 CZERWCA 2007 R.**

w sprawie uchwalenia zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Frombork

Działając na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz.558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806 z 2003 r.,) Nr 80 poz. 717, Nr 162, poz.1568, z 2004 r. Nr 102, poz.1055, Nr 116, poz.1203 z 2005 r., Nr 172 poz.1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337 oraz art. 12 ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.) w związku z uchwałą nr IV/36/05 Rady Miejskiej Gminy Frombork z dnia 27 maja 2005 roku oraz uchwałą nr X/80/05 Rady Miejskiej Gminy Frombork z dnia 7 grudnia 2005 r. Rada Miejska Gminy Frombork uchwała co następuje:

§ 1

1. **Uchwała się zmiany w „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY FROMBORK”.**
2. **Załącznikami do uchwały są:**
 - a. tekst „Studium...” stanowiący załącznik do uchwały
 - b. rysunek: miasto w skali 1:5000 - kierunki rozwoju stanowiący załącznik numer 1A do uchwały,
 - c. rysunek: miasto w skali 1:5000 – infrastruktura stanowiący załącznik nr 1B do uchwały
 - d. rysunek gmina w skali 1:10000 stanowiący załącznik numer 1C do uchwały,
3. Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag złożonych podczas wyłożenia „Studium...” do publicznego wglądu stanowi załącznik nr 2 do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Frombork.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4

1.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANÓW I ZADAŃ WYŻSZEGO RZĘDU

- 1) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko - mazurskiego (uchwała Nr XXXIII/505/02 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 12.02.2002 r.);
- 2) Dokumenty uchwalone przez Sejmik Województwa Warmińsko - Mazurskiego, w których ustalone są zadania samorządu województwa:
 - a) Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020 (uchwała Nr XXXIV/474/05 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 31.sierpnia 2005 r.),
 - b) Program Operacyjny Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2005 – 2006 (uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2005 r.),
 - c) „Program Sąsiedztwa Litwa, Polska, Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej”,
 - d) Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami,
 - e) Wojewódzki programu zwiększenia lesistości na lata 1995 – 2020,
 - f) Strategia rozwoju turystyki w Województwie Warmińsko – Mazurskim do 2015 roku (Uchwała Nr XXX/445/2001 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 09 października 2001r.),
 - g) Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2003 – 2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007 – 2010 (Uchwały Nr XI/128/03 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 czerwca 2003r.,
 - h) Wojewódzki Program Zwiększenia Lesistości na lata 2001 - 2010,
 - i) Regionalna Strategia Innowacyjności Województwa Warmińsko – mazurskiego (Uchwałą Nr Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2004
 - j) Regionalny Program Rozwoju Rolnictwa 2002 – 2006,
 - k) Strategia Polityki Społecznej województwa warmińsko – mazurskiego do roku 2015,
 - l) Strategia rozwoju edukacji w województwie warmińsko – mazurskim do roku 2015,
 - m) Strategia Rozwoju Kultury Województwa Warmińsko – Mazurskiego do 2015 r.,
 - n) Program ekoenergetyczny Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2005 – 2010.
- 3) Dokumenty uchwalone przez Radę Powiatu Braniewskiego:
 - a) Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu Braniewskiego na lata 2004 - 2015 (Uchwała Nr XVII/90/03 Rady Powiatu Braniewskiego z dnia 29 grudnia 2003 r.)
 - b) Powiatowy Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Braniewskiego na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem kierunków działań w latach 2008 –2011 (Uchwała Nr XVII/94/04 Rady Powiatu Braniewskiego z dnia 26 lutego 2004 r.),
 - c) Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Braniewskiego na lata 2004 – 2007 (Uchwała Nr XVII/94/04 Rady Powiatu Braniewskiego z dnia 26 lutego 2004 r.).
- 4) Inne materiały i opracowania:

- a) Strategia rozwoju Miasta i Gminy Frombork (uchwała Nr VIII/66/2002 Rady Miejskiej Gminy Frombork z dnia 10 października 2002 r.),
- b) Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Frombork (2004 r.),
- c) Plan Gospodarki Odpadami Miasta i Gminy Frombork ,
- d) Program Ochrony Środowiska Miasta i Gminy Frombork,
- e) Prowadzone analizy i studia oraz opracowywane koncepcje i programy.

2.UWARUNKOWANIA PRAWNE

2.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. nr 162 poz. 1568 z późniejszymi zmianami).

2.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Ustawa z dn. 16.04.2004 r. **O ochronie przyrody** (Dz.U. Nr 92 poz.880 z późniejszymi zmianami)

Ustawa z dn. 27.04.2001 r. **Prawo ochrony środowiska** (tekst jednolity Dz.U.2001.62.627 z dnia 20.06.2001.)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14.08.2001 **w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie**

Uchwała Nr VI/51/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Elblągu z dnia 26.04.1985 **w sprawie utworzenia parków krajobrazowych oraz obszarów krajobrazu chronionego** (Dz.Urz. woj. elbląskiego Nr 10 poz. 60 z 1985 r.) zmienionej Rozporządzeniem Nr 4 Wojewody Elbląskiego z dn. 28.04.1997 r. (Dz. Urz. Woj. elbląskiego Nr 7 poz.43 z 1997 r.)

Rozporządzenie nr 54 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dn. 10.11.2005 r. **w sprawie obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. warmińsko – mazurskiego** (Dz. U. Woj. Warmińsko – Mazurskiego nr 175 poz.1951 z 2005 r., zmiana Dz.U. Woj. Warmińsko - Mazurskiego nr 3 poz.46 z 2006 r.)

2.3. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie wód

Ustawa z dn. 18.07.2001r. – **Prawo Wodne** (Dz.U. z 11.10.2001 r.) z późniejszymi zmianami.

Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dn. 29.11.2002 r. **w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego** (Dz.U. Nr 212, poz. 1799).

2.4. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie gruntów leśnych

Ustawa z dn. 03. 02.1995 r. **o ochronie gruntów rolnych i leśnych** (Dz.U. z dnia 22.02.1995 r. z późniejszymi zmianami).

Decyzja Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa DL onl-40-50/93

2.5. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych

Ustawa z dn. 03. 02.1995 r. **o ochronie gruntów rolnych i leśnych** (Dz.U. z dnia 22.02.1995 r. z późniejszymi zmianami).

2.6. Obszary gruntów rolnych przeznaczone do zalesiania

Ustawa z dn. 08. 06.2001 r. **o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesiania** (Dz.U. z 2001 r Nr 73, poz. 764. z późniejszymi zmianami).

2.7. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów o obszarach morskich

Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej – pas nadbrzeżny

Ustawa z dn. 21. 03.19991 r. **o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej** (Dz.U. 03.153.1502. z późniejszymi zmianami).

2.8. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów prawa geologicznego i górniczego

Ustawa z dn. 04. 02.1994 r. **Prawo geologiczne i górniczne** (Dz.U. 94.27.96. z późniejszymi zmianami).

3.PODSTAWOWE UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ROZWOJU

3.1.Główne cele rozwoju zrównoważonego

Przyjmuje się następujące **główne cele rozwoju zrównoważonego** dla miasta i gminy Frombork:

- I - zahamowanie procesów degradacji środowiska poprzez kompleksową realizację systemu kanalizacji sanitarnej i stworzenie zintegrowanego systemu gospodarki odpadami,
- II - zachowanie i ochrona istniejących wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- III - wykorzystanie potencjału rolniczego gminy i planowa restrukturyzacja obszarów rolnych,
- IV - wykorzystanie potencjału turystycznego miasta i gminy dla rozwoju gospodarczego.

3.2.Funkcje

Przyjmuje się następujące podstawowe funkcje dla miasta i gminy Frombork:

- I - miasto Frombork ośrodkiem turystyki krajoznawczej o znaczeniu międzynarodowym, w związku ze szczególnymi walorami historycznymi i kulturowymi,
- II - miasto Frombork wielofunkcyjnym portem morskim w skali regionalnej,
- III - miasto Frombork potencjalnym ośrodkiem leczniczo-uzdrowiskowym,
- IV - gmina obszarem turystyki krajoznawczej, pobytowej i agroturystyki,
- V - miasto i gmina obszarem rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw bezpiecznych dla środowiska i ludzi,
- VI - gmina obszarem rozwoju rolnictwa ekologicznego, opartego o szczególne walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- VII- miasto Frombork oraz wsie Jędrychowo i Wielkie Wierzno ośrodkami rozwoju usług dla ludności.

3.3.Główne strefy polityki przestrzennej

Przyjmuje się następujące główne strefy polityki przestrzennej dla miasta i gminy Frombork:

- I - strefa ochrony wartości kulturowych i historycznych miasta Frombork - dominacja działań na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego (obejmuje obszar miasta w obrębie stref ochrony konserwatorskiej),
- II - strefy aktywizacji gospodarczej - obejmujące port we Fromborku, tereny dla rozwoju turystyki (T1, T2, T3, T4 i T5), projektowany zalew „Bogdany” oraz tereny dla różnych form

działalności produkcyjnej i składowej (G1,G2 G3, G4 i G5), w których dominować będą ze strony samorządu działania marketingowe oraz formalno-prawne i finansowe,

III - strefa obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Baudy - dominacja intensywnej ochrony zasobów przyrodniczych i kulturowych w powiązaniu z agroturystyką, turystyką krajoznawczą i pobytową,

I V - strefa otuliny Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej - dominacja intensywnej ochrony zasobów przyrodniczych i kulturowych,

V - strefa rolnictwa ekologicznego obejmująca pozostały obszar gminy, na którym dominować będą działania na rzecz tworzenia korzystnych warunków produkcji i sprzedaży zdrowych produktów rolnych (element konkurencyjności naszego rolnictwa).

3.4.Ludność

Zakłada się stabilizację liczby ludności na obszarze gminy i wzrost ilości mieszkańców we Fromborku.

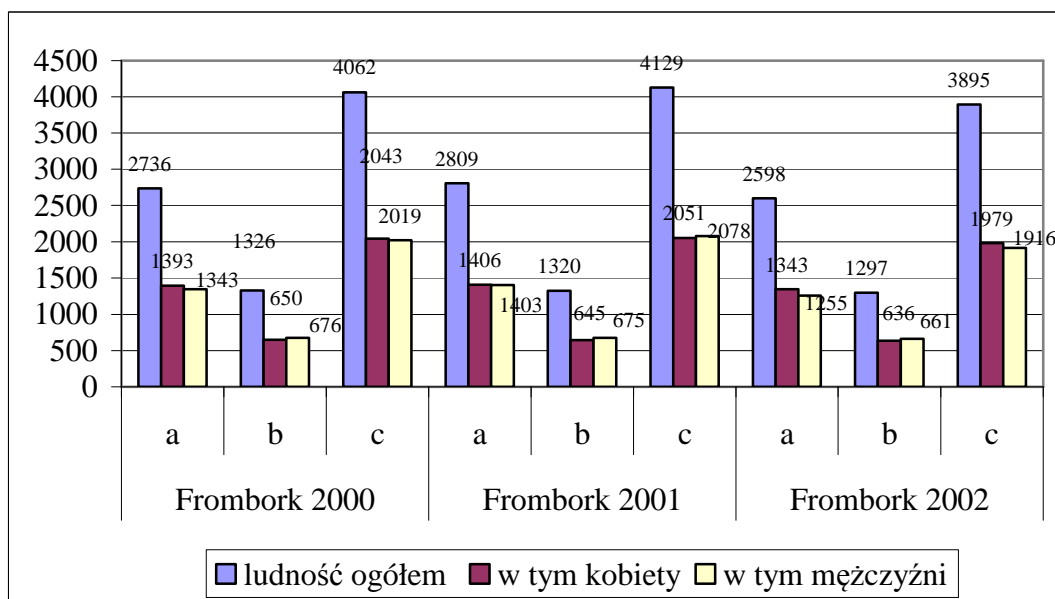
Dla potrzeb opracowań programowych na okres do 2015 roku przyjmuje się następujące liczby ludności:

Frombork	rok 2000 - 2.590 mieszkańców
	rok 2002 – 2.613 mieszkańców
	rok 2005 – 2533 mieszkańców
	rok 2015 - 3.400 mieszkańców
gmina	rok 2000 - 1.400 mieszkańców
	rok 2002 - 1.308 mieszkańców
	rok 2005 – 1.336 mieszkańców
	rok 2015 - 1.400 mieszkańców

Liczbę ludności poszczególnych wsi przyjmuje się wg stanu w 2005 r. z tolerancją plus i minus 10% dla roku 2015.

Dynamika zmian liczby ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania gminy miejsko-wiejskiej

Frombork w latach 2000-2002 (stan na 31.12.)

- a – obszar miejski,
- b – obszar wiejski,
- c – razem

Źródło: *www.stat.gov.pl, Baza Danych Lokalnych*

3.5.Potencjalne obszary aktywizacji

Określa się następujące potencjalne obszary aktywizacji gospodarczej:

A) miasto

- a - port: rybacki, handlowy, pasażerski jachtowy,
- b - tereny turystyczne:
 - T1 - dla rozwoju bazy dla różnych form rehabilitacji i docelowo ośrodka leczniczo-uzdrowiskowego,
 - T2 - dla lokalizacji pól golfowych lub różnych form rekreacji ruchowej,
 - T3 - dla lokalizacji zespołu hotelowego.

B) gmina

- a - tereny turystyczne (w oparciu o zbiornik „Bogdany”):
 - T4 - dla lokalizacji zabudowy letniskowej,
 - T5 - dla lokalizacji bazy noclegowej (hotele, pensjonaty itp.),
- b - tereny dla różnych form działalności produkcyjnej i składowej:
 - G1 - w części zachodniej wsi Jędrychowo,
 - G2 - po stronie południowo-zachodniej wsi Wielkie Wierzno,
 - G3 - jako powiększenie terenów produkcyjnych we wsi Biedkowo Osiedle,
 - G4 - teren pomiędzy wsiami Biedkowo, Biedkowo Osiedle i Drewnowo,
 - G5 - po zachodniej stronie wsi Baranówka (obowiązuje szczególny reżim w zakresie ochrony środowiska),
- c - nie wyklucza się tworzenia innych terenów dla działalności produkcyjnej i składowej na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jeżeli wynikać to będzie z wniosków do tych planów oraz nie będzie naruszało ustalonych zasad ochrony środowiska i dóbr kultury oraz przepisów dotyczących powiązań z układem drogowym.

4.ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

4.1.Położenie w regionie

Gmina Frombork położona jest nad Zalewem Wiślany w strefie nadmorskiej w obrębie 3 mezoregionów:

- Równina Warmińska - środkowa, wschodnia i południowa część gminy oraz wschodnia, zachodnia, środkowa i południowa część miasta,
- Pobrzeże Staropruskie - północna część gminy i miasta,
- Wysoczyzna Elbląska - zachodnia część gminy.

Równina Warmińska ma charakter równiny akumulacji zastoiskowej z łąkami i glinami, urozmaiconej przez moreny akumulacyjne z piaskami oraz stoki opadające w kierunku den doliny Baudy, Narusy i ich dopływów. Dominują tu gleby brunatne i mady. Wśród zbiorowisk leśnych przeważają grądy i łąki.

Pobrzeże Staropruskie ma charakter równiny akumulacyjnej w strefie nadmorskiej Zalewu Wiślanego z przewagą piasków i pyłów humusowych oraz utworów mułowo-torfowych. Wśród zbiorowisk leśnych przeważają łąki.

Wysoczyzna Elbląska ma charakter wysoczyzny morenowej falistej z przewagą glin piaszczystych i piasków gliniastych. Dominują tu gleby brunatne. Wśród zbiorowisk leśnych przeważają grądy i łąki.

Wysoczyzna Elbląska (na terenie gminy) i częściowo Równina Warmińska (na terenie gminy i miasta) opadają tu nieczynnym klifem dawnego morza w kierunku Pobrzeża Staropruskiego.

Większość obszaru gminy znajduje się w zlewniach rzeki Baudy (dopływy - Lisi Parów i Wierzenka z Czerwonym Rowem) i Narusy, wpływających bezpośrednio do Zalewu Wiślanego.

Średnia głębokość Zalewu Wiślanego wynosi 2 m w granicach gminy, przy głębokości maksymalnej 3 - 3,5 m (polska głębokość maksymalna Zalewu znajduje się w gminie Braniewo przy granicy państwa i wynosi 4 m).

4.2.Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego

Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego na terenie gminy charakteryzuje się:

- akumulacją materii, w tym zanieczyszczeń w dolinach rzecznych i jej tranzyt w kierunku Zalewu Wiślanego,
- parowanie wody z dużej powierzchni terenów leśnych i gruntów rolnych o podłożu gliniastym i ilastym (nieprzepuszczalnym dla wody) oraz z powierzchni mokradeł, Zalewu Wiślanego, lokalnych stawów i starorzeczy.

Wpływ Zalewu Wiślanego na środowisko przyrodnicze gminy i miasta Fromborka dokonuje się poprzez:

- rozwój morfologiczny strefy brzegowej,
- podpiętrzanie śródlądowych wód powierzchniowych (m. in. cofka na rzekach Baudzie i Narusie oraz rowach) w wyniku piętrzenia wód Zalewu Wiślanego (różnica 210 cm, od 70 cm ppm do 140 cm npm; zasilanie wodami morskimi Zalewu Wiślanego przez Cieśninę Pilawską wynosi 17 km³, przy dopływie wód lądowych 3,6 km³),
- wlewy zasolonych wód Zalewu Wiślanego szczególnie w okresie sztormów (średnie zasolenie Zalewu Wiślanego w okolicach Fromborka wynosi 2,14‰, w skali roku waha się od 0,85‰ w marcu do 3,34‰ w listopadzie),
- współzależność poziomu wody w Zalewie Wiślanym i wód podziemnych w obszarze nadzalewowej równiny akumulacyjnej,
- ingresję zasolonych wód do wód podziemnych i w efekcie wzrost zawartości w nich chlorków, szczególnie w obszarze nadzalewowej równiny akumulacyjnej.

Położenie gminy i miasta Frombork w strefie nadmorskiej sprawia, że następuje przenikanie

klimatycznego oddziaływania Zalewu Wiślanego i morza w głąb lądu, z czym wiąże się:

- bryza morska - która dociera w głąb lądu na odległość większą niż kilkanaście km i występuje około 25 dni w roku w półroczu wiosenno-letnim,
- silne wiatry - we Fromborku 66 dni z wiatrem powyżej 10 m/s, średnia prędkość wiatru wynosi 5,3 m/s, mały udział ciszy około 2%, przewaga wiatrów południowo-zachodnich (25 %) i zachodnich (16 %), wiatry silne i bardzo silne wieją najczęściej z sektora północnego;
- rozprzestrzenianie się aerozolu morskiego - szczególnie przy wiatrach północno-zachodnich przy prędkości 4-8 m/s,
- duża zawartość jodu w powietrzu.

Opady we Fromborku (dane z lat 1961-80) są względnie małe z powodu cienia opadowego Wysoczyzny Elbląskiej i wynoszą w roku suchym 369 mm, przeciętnym 589 mm i wilgotnym 751 mm.

Podstawowe cechy klimatu lokalnego na obszarze miasta Frombork to:

- duża zmienność stanów pogody wynikająca z położenia obszaru na drodze wędrowek atlantyckich ośrodków cyklonalnych, którym przeciwstawiają się masy powietrza kontynentalnego;
- przewaga wiatrów południowo-zachodnich (25 %) i zachodnich (16 %), wiatry silne i bardzo silne wieją najczęściej z sektora północnego;
- średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,5°C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 18 °C, a najzimniejszym styczeń (-1,5°C); średnie dzienne usłonecznienie w lecie wynosi powyżej 7,5 godziny (jest to najwyższy wskaźnik na terenie Polski), Średnie dzienne usłonecznienie w czerwcu wynosi 8,8 godzin;
- roczna suma opadów wynosi około 600 mm, (półrocze letnie V-X 400 mm, półrocze zimowe XI-IV 200 mm), najwyższe opady występują w miesiącu lipcu (80 mm) a najniższe w lutym (20 mm);
- ilość dni z opadami wynosi 150 w roku;
- opady śniegu występują od listopada do kwietnia, a pokrywa śnieżna jest nietrwała i z reguły zalega ok. 70 dni w roku;
- okres wegetacyjny trwa około 210 dni;
- ukształtowanie terenu i warunki wilgotnościowe sprzyjają tworzeniu się i zaleganiu mgieł szczególnie w strefie brzegowej Zalewu Wiślanego oraz w strefie podmokłych obniżeń terenowych;
- wskaźnik względnego kontynentalizmu wynosi 60%;
- bioklimat silnie bodźcowy.

4.3. Zasoby środowiska

4.3.1. Zasoby środowiska przyrodniczego gminy

stanowią:

- 1) **lasy** - o bardzo dużych potencjałach faunistycznych, florystycznych oraz produkcji tlenu i regeneracji powietrza i retencji wody; lasy zajmują około 32% powierzchni lądowej
- 2) **szuwary i łąki** - o bardzo dużym i dużym potencjale faunistycznym i retencji wody oraz

średnim potencjale produkcji tlenu i regeneracji powietrza,

- 3) **łąki cenne przyrodniczo** - o dużym potencjale faunistycznym, średnim potencjale florystycznym, produkcji tlenu i regeneracji powietrza oraz retencji wody,
- 4) **starorzecza, stawy i mokradła** - o dużym i średnim potencjale faunistycznym, florystycznym oraz o bardzo dużym potencjale retencji wody,
- 5) **duże tereny gleb torfowych i mulowo-torfowych** w północnej części gminy - o bardzo dużym i dużym potencjale retencji wody,
- 6) **kompleksy gruntów rolnych w III klasie bonitacyjnej** - o dużym potencjale rolniczym, które zajmują około 44% powierzchni gruntów rolnych; grunty rolne w IV klasie bonitacyjnej o średnim potencjale rolniczym zajmujące około 43% powierzchni gruntów rolnych.

4.3.2.Zasoby środowiska przyrodniczego miasta

stanowią

- 1) roślinność parków i skwerów ze znacznym udziałem drzew i krzewów – o średnim potencjale produkcji tlenu i regeneracji powietrza;
- 2) roślinność ogrodów działkowych – o średnim potencjale produkcji tlenu i regeneracji powietrza;
- 3) roślinność ogrodów przydomowych cechująca się dużą różnorodnością gatunkową – o średnim potencjale produkcji tlenu i regeneracji powietrza;
- 4) las miejski z dominacją sosny – o bardzo dużym potencjale faunistycznym, florystycznym oraz produkcji tlenu i regeneracji powietrza i retencji wody;
- 5) roślinność terenów intensywnej zabudowy, dość uboga gatunkowo i zajmująca niewielkie powierzchnie – o niedużym potencjale produkcji tlenu i regeneracji powietrza;
- 6) roślinność ciągów komunikacyjnych z udziałem drzew i krzewów – o średnim potencjale produkcji tlenu i regeneracji powietrza;
- 7) siedliska roślinności szuwarowej w strefie brzegowej Zalewu Wiślanego - o bardzo dużym i dużym potencjale faunistycznym i retencji wody oraz średnim potencjale produkcji tlenu i regeneracji powietrza;
- 8) roślinność ozdobna i użytkowa w otoczeniu zabudowy – o średnim potencjale produkcji tlenu i regeneracji powietrza;
- 9) kompleksy gruntów rolnych w III klasie bonitacyjnej - o dużym potencjale rolniczym, oraz grunty rolne w IV klasie bonitacyjnej o średnim potencjale rolniczym.

4.3.3.Perspektywiczne obszary złóż kopalin w gminie Frombork

występują:

- żwir - między miejscowościami Krzywiec- Krzyżewo,
- piasek - na południe od Drewnowa,
- piasek - na wschód od terenów zainwestowania Fromborka.

Jednakże ze względu na występowanie tych terenów w Obszarze Chronionego Krajobrazu Rzeki Baudy nie mogą być eksploatowane zgodnie z art. 26 a ust. 1 pkt. 1 ustawy o ochronie przyrody (patrz zał. 1).

4.4. Zasoby dla celów rozwoju funkcji uzdrowiskowej

Występowanie wód mineralnych i termalnych na obszarze miasta Frombork scharakteryzowano na podstawie głębokiego wiercenia Frombork IGH-1 i opracowania Płochniewskiego Z. 1994. Dokładne określenie głębokości występowania, wydajności, temperatury i chemizmu wód wymagałoby przeprowadzenia specjalistycznych wierceń.

Pierwszy poziom z wodami mineralnymi znajduje się w utworach jury na głębokości 450-600 m. Są to wody chlorkowo-sodowe o mineralizacji ogólnej około 50 g/l i temperaturze poniżej 20°C. Poziom jurajski charakteryzuje się wysokim ciśnieniem wody, co ułatwia jej eksploatację, która może być prowadzona przy wykorzystaniu samowypływu.

Triasowy poziom wodonośny występujący na głębokości około 800-950 m tworzą dwie lub trzy warstwy. Wydajność otworu szacuje się na około 50 m³/h. Ciśnienie wody jest bardzo wysokie, gdyż zwierciadło wody stabilizuje się powyżej powierzchni terenu. Temperatura wód na wypływie wynosi 24°C i w związku z tym uznawane są jako termalne. Są to wody chlorkowo-sodowe o mineralizacji około 35 g/l. W wodach tego poziomu występuje jod, brom, bor i radon powyżej progów farmakodynamicznych, co pozwala określić te wody jako potencjalnie lecznicze. Wody te pomimo, że są uznawane jako termalne, nie mogą stanowić istotnego źródła energii cieplnej, gdyż ich temperatura nieznacznie przekracza 20°C.

Permski poziom solankowy występuje w osadach cechsztynu na głębokości 1300-1500 m. Są to wody o wysokiej mineralizacji i niewielkiej wydajności. Ze względu na te cechy jest to warstwa wodonośna o znikomym znaczeniu praktycznym.

5. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Ochrona środowiska przyrodniczego miasta i gminy Frombork obejmuje następujące tereny i obiekty:

- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000.

Na obszarze miasta i gminy Frombork prawna ochrona przyrody realizowana jest również przez pomniki przyrody.

5.1. Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej i jego otulina (patrz rysunek 3).

W obszarze parku i otuliny obowiązują ustalenia planu ochrony zatwierdzone Rozporządzeniem Nr 6/68 Wojewody Elbląskiego z 29 maja 1998 oraz zakazy wynikające z art. 26 a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

5.2. Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu służą zabezpieczeniu przed zniszczeniem lub degradacją walorów przyrodniczych i cech estetycznych środowiska na określonych obszarach, z uwzględnieniem ich znaczenia jako terenów rekreacyjnych. Jedną z cech tych obszarów jest to, że nie są wyłączone z użytkowania gospodarczego. Podstawy prawne realizacji systemu ochrony przyrody – w tym OCHK – określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Na obszarze chronionego krajobrazu mogą być między innymi wprowadzone następujące zakazy:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nawodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego z wyjątkiem budowli i urządzeń technicznych ochrony brzegu morskiego.

5.2.1. Obszar Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej-Wschód

Na krótkim odcinku zachodniej granicy miasta przylega Obszar Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej-Wschód będący otuliną Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej. Zasady gospodarowania na tym obszarze są takie same jak w innych obszarach chronionego krajobrazu.

5.2.2. Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Baudy (patrz rysunek 3).

W obrębie tego obszaru obowiązują:

- ustalenia planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Frombork,
- zakazy wynikające z ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 r. miasto Frombork otoczone jest Obszarem Chronionego Krajobrazu Rzeki Baudy. Granica obszaru chronionego przechodzi po granicy administracyjnej miasta.

5.3. Pomniki przyrody

(rysunki 1 i 3 oraz wykazy dołączone do opracowania „Uwarunkowania przyrodnicze”)

a) zatwierdzone pomniki przyrody

- w gminie znajduje się 13 drzew uznanych za pomniki przyrody (7 dębów, 2 buki, lipa, sosna, wiąz, czereśnia ptasia),
- na terenie miasta 10 drzew (3 dęby, 3 jesiony, 2 buki, 2 klony).
 - dąb o obwodzie 706 cm i wysokości 25 m wpisany do rejestru pomników pod numerem 240/57 przy Katedrze i Muzeum Mikołaja Kopernika;
 - jesion o obwodzie 455 cm i wysokości 30 m wpisany do rejestru pomników pod

- numerem 241/57 przy skrzyżowaniu ul. Krasickiego i Katedralnej;
- jesion o obwodzie 356 cm i wysokości 30 m około 100m od skrzyżowania ul. Krasickiego i Katedralnej;
- dąb o obwodzie 437 cm i wysokości 27 m wpisany do rejestru pomników pod numerem 48/92 przy skrzyżowaniu ul. Krasickiego i Katedralnej koło kapliczki;
- buk o obwodzie 318 cm i wysokości 24 m wpisany do rejestru pomników pod numerem 49/92 w parku przy cmentarzu na ul. Sanatoryjnej;
- klon o obwodzie 317 cm i wysokości 23 m wpisany do rejestru pomników pod numerem 50/92 w parku przy cmentarzu na ul. Sanatoryjnej;
- dąb o obwodzie 280 cm i wysokości 24 m wpisany do rejestru pomników pod numerem 1/93 przy skrzyżowaniu ul. Krasickiego i Katedralnej koło kapliczki;
- buk o obwodzie 314 cm i wysokości 24 m wpisany do rejestru pomników pod numerem 237/96 przy ul. Katedralnej 10 koło budynku Duszpasterstwa;
- klon o obwodzie 280 cm i wysokości 25 m wpisany do rejestru pomników pod numerem 238/96 przy ul. Braniewskiej obok kapliczki;
- jesion o obwodzie 308 cm i wysokości 22 m wpisany do rejestru pomników pod numerem 239/96 przy skrzyżowaniu ul. Katedralnej na terenie Zespołu Szkół.

W przypadku pomników przyrody istnieje obowiązek ochrony ich ekspozycji w promieniu do 15 m na terenach miejskich z uwzględnieniem istniejącej zabudowy. Istotna jest także ochrona systemów korzeniowych drzew pomnikowych. Jest to ważne przy prowadzeniu ciągów infrastruktury podziemnej.

b) proponowane pomniki przyrody

- 15 drzew zostało zaproponowanych w programie ochrony przyrody Nadleśnictwo Zaporowo,
- następne propozycje autorstwa Jacka Hoffmanna i Zbigniewa Zagrodzkiego dotyczą: 6 drzew pojedynczych, 5 grup drzew, 2 alei oraz 1 szpaleru drzew.

5.4.Natura 2000 Zalew Wiślany

Frombork położony jest na pograniczu obszarów Natura 2000 obejmujących;

- obszar specjalnej ochrony ptaków „Zalew Wiślany”
- projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk „Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana”.

Celem wyznaczenia obszaru Natura 2000 jest ochrona populacji dziko występujących ptaków oraz

utrzymanie ich siedlisk w niepogorszonym stanie. Nadzór nad funkcjonowaniem obszarów Natura 2000 sprawuje Minister Środowiska. Obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 zostały powołane rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 229, poz. 2313).

5.5.Lasy ochronne (rysunki 1 i 3)

Lesistość dla terenu miasta Fromborka wynosi 3,03% dla pozostałego terenu gminy około 21%. W obrębie miasta występują lasy glebochronne i wodochronne, natomiast w obrębie gminy oprócz lasów jw. ostoje zwierząt. Szczegółowe oznaczenie typów tych lasów obrazują rysunki miasta i gminy do opracowania „Uwarunkowania przyrodnicze”, którego autorem jest Jacek Hoffmann oraz „Ekofizjografia podstawowa dla miasta Fromborka” autorstwa W. Gębki.

5.6.Rezerwaty przyrody (rysunek 3)

W obrębie gminy funkcjonują rezerwaty:

- „Nowy Wiek” - ochrona flory i fauny. Do czasu ustanowienia rezerwatu plan ochrony Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej w dziale III 1A wprowadza na jego obszarze i w odległości 100 m od niego zasady gospodarowania m. in. wstrzymanie pozyskiwania trzciny i jakichkolwiek odwadniających prac melioracyjnych, zakaz wznoszenia obiektów budowlanych w obrębie projektowanego rezerwatu i w odległości 100 m od jego granic z wyjątkiem budowy dróg leśnych oraz zakaz polowań na ptaki.

Na terenie rezerwatu obowiązują zagospodarowanie i użytkowanie zgodne z obowiązującymi przepisami o ochronie przyrody - Ustawa z dn. 16.04.2004 r. **O ochronie przyrody** (Dz.U. Nr 92 poz.880 z późniejszymi zmianami).

5.7. Użytki ekologiczne

Istniejący użytek ekologiczny o powierzchni ok. 340 ha, to „Skarpy” leżące w Leśnictwie Frombork (243f) utworzony Rozporządzeniem Wojewody Elbląskiego nr 5/96 z dn. 24.06.1996 r.

Projektowane użytki ekologiczne to tereny mokradeł, torfowisk, starorzeczy, zarośli i szuwarów, określone przez autora „Uwarunkowań przyrodniczych” J. Hoffmanna, w programach ochrony przyrody Nadleśnictw Zaporowo i Elbląg oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Frombork. Razem projektuje się 10 użytków ekologicznych w mieście (patrz rysunek 1) oraz 30 w gminie (patrz rysunek 3).

Użytki ekologiczne należą do form ochrony przyrody, które są wymienione w ustawie o ochronie przyrody. W zasadach ochrony, które należałoby wprowadzić proponuje się:

- zakaz zmian użytkowania i przekształceń rzeźby terenu;
- zakaz zanieczyszczania użytków ekologicznych i terenów otaczających;
- stworzenie strefy ekotonowej zabezpieczającej użytek ekologiczny przed zanieczyszczeniami.

Podstawowe funkcje ekologiczne na obszarze miasta realizowane są przez System Ekologiczny Miasta który tworzą:

- ciągi ekologiczne (lasy, parki, skwery, ogrody działkowe, szuwary, zarośla);
- korytarze ekologiczne Baudy i Narusy.

W obrębie Systemu Ekologicznego Miasta należy stosować określone zasady gospodarowania. Główne wskazania to:

- uznanie wysokiej roli systemu ekologicznego w strukturze przestrzennej miasta w celu utrzymania trwałości jego funkcjonowania;
- ochrona wód przed dopływem zanieczyszczeń;
- rewaloryzacja i pielęgnacja roślinności, która pełni bardzo ważną rolę w funkcjonowaniu miasta;
- wyłączenie z lokalizacji zabudowy kubaturowej;
- zagospodarowanie terenu dla celów turystycznych i rekreacyjnych.

5.8.Zielone Płuca Polski

Miasto Frombork znajduje się w obrębie obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski. Istotą idei Zielonych Płuc Polski jest funkcjonowanie wieloprzestrzennego systemu ochrony przyrody składającego się z obszarów prawnie chronionych oraz przestrzeni między nimi, pełniących funkcje gospodarcze podlegające rygorom na mocy innych przepisów uwzględniających ich położenie w pobliżu obszarów przyrodniczo cennych.

5.9.ECONET - Polska

Według koncepcji Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – Polska, miasto Frombork leży w strefie obszaru węzłowego Ujścia Wisły (3M) o znaczeniu międzynarodowym. Projekt ECONET jest próbą połączenia w spójny system obszarów, których walory przyrodnicze i powiązania ekologiczne tworzą istotę dziedzictwa przyrodniczego nie tylko Polski, lecz też Europy. Korytarzem tym realizują się zasadnicze powiązania zewnętrzne.

5.10.Stanowiska dokumentacyjne

Projektowane stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej to klif litorynowy na północny zachód od m. Narusa. W jego obrębie, zgodnie z planem ochrony Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej, należy wprowadzić zakaz zmiany użytkowania i przekształceń ukształtowania terenu.

5.11.Główne szlaki przemieszczania się zwierząt

Główne szlaki przemieszczania się zwierząt zostały wskazane przez Jana Adamowicza z koła łowieckiego „Mewa” i uszczegółowione poza lasami na rysunku w gminie w skali 1:10.000. Na zachodzie gminy występują 2 szlaki migracji jelenia sika i dzika, pozostałe to szlaki migracyjne jelenia europejskiego i dzika. Szlaki te należy uchronić przed zainwestowaniem.

6.ZAGROŻENIA ŚRODOWISKOWE

6.1.Zagrożenia powodzią

Zagrożenie powodzią powstaje w wyniku podpiętrzenia wód Zalewu Wiślanego (sztormy i wlewy z Bałtyku przez Cieśninę Pilawską), co powoduje cofki w ciekach i rowach w obszarze wyznaczonym wysokością 2,5 m npm bez zabezpieczenia wałem sztormowym w części równiny nadzalewowej i odcinków ujściowych Baudy i Narusy. Tereny te znajdują się w mieście i gminie Frombork. Północna nie zamieszkała część gminy zabezpieczona jest wałem sztormowym.

W wyniku spodziewanego podwyższenia poziomu mórz zagrożenie to zostanie spotęgowane. Dolny taras Fromborka wymaga zabezpieczenia sztormowym wałem o wysokości korony 3,5 m npm. Proponuje się usypanie wału na przedpolu toru kolejowego. Wał ten wzmocniłby nasyp i jednocześnie uzyskana by została wymagana wysokość korony, umożliwiającą rozwój na terenach dolnego tarasu miasta Fromborka.

Wzdłuż brzegu Zalewu Wiślanego przebiega pas nadbrzeżny składający się z pasa technicznego i pasa ochronnego brzegu morskiego. Zgodnie z art. 36 ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej z dn. 21 marca 1991 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz.1502)

1. Pas techniczny, obszar stanowiący strefę wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu, jest obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska. Wszelkie zmiany sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu należy uzgodnić z właściwym terytorialnie organem administracji morskiej.

W pasie technicznym obowiązuje:

- a) zakaz zabudowy nowej stałej i zabudowy tymczasowej,
 - b) dopuszcza się budowle i systemy ochrony brzegu, budowle i systemy ochrony przeciwpowodziowej,
 - c) dopuszcza się istniejącą zabudowę stałą.
2. Pas ochronny, obszar w którym działalność człowieka wywiera bezpośredni wpływ na stan pasa technicznego. Wszelkie zmiany sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu należy uzgodnić z właściwym terytorialnie organem administracji morskiej.
 3. Zgodnie z Ustawą Prawo wodne, pas nadbrzeżny (w rozumieniu ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej) jest obszarem bezpośredniego zagrożenia powodzią i zlokalizowane w nim przedsięwzięcia wymagają decyzji Dyrektora Urzędu Morskiego zwalniającej z zakazów określonych w art.82 ustawy Prawo wodne.

6.2.Dzikię wysypiska i wyrobiska

Wg informacji samorządu na terenie miasta i gminy istnieje jedno „dzikię” wysypisko, które należy zlikwidować i przeprowadzić rekultywację terenu

6.3. Strefy potencjalnego zagrożenia sanitarnego

W 2002 r. miasto Frombork wytworzyło 1190,2 Mg odpadów, na terenie wsi zostało wytworzonych 295,1 Mg odpadów, z czego przekazano na składowisko 436,1 Mg odpadów tj. ok. 29.4% wytworzonych. Brak jest na terenie miasta i gminy selektywnej zbiórki odpadów stałych.

W obrębie miasta i gminy występują następujące zagrożenia sanitarne:

- a) **Składowisko odpadów** – zlokalizowane przy południowej granicy administracyjnej miasta, przy drodze na Baranówkę, o powierzchni 3,3 ha z ustaloną strefą ochronną 100 - 300 m od granic składowiska (strefa potencjalnego zagrożenia sanitarnego). Składowisko istnieje od 1985 r., modernizacja nastąpiła w 1996 r., ilość nagromadzonych odpadów komunalnych to około 436,1 Mg + 101,6 Mg osadów ściekowych. Składowisko posiada pojemność 39.000 m³ i wykorzystane jest w ok. 17%. Zabezpieczenie środowiska stanowi folia PEHD i piezometry do monitoringu.
- b) **Oczyszczalnia ścieków** - po modernizacji mechaniczno-biologiczna o przepustowości średniej określonej w pozwoleniu wodnoprawnym na 1.200 m³/dobę, i maksymalnej 1.920 m³/dobę przy ustalonym średnim odprowadzeniu oczyszczonych ścieków do Zalewu Wiślanego 930 m³/dobę o stężeniach zanieczyszczeń spełniających obowiązujące normy polskie i normy Unii Europejskiej w zakresie BZT5, CHZT, zawiesinę ogólną, azot amonowy i fosfor ogólny. Azot ogólny spełnia polską normę, nie spełnia zaś bardziej rygorystycznych norm Unii Europejskiej. Aktualnie z miasta Fromborka skanalizowanego w około 98% dopływa na oczyszczalnię ścieków średnio 650 - 700 m³/dobę. Wokół oczyszczalni występuje strefa potencjalnego zagrożenia sanitarnego związana z zanieczyszczeniami bakteriologicznymi powietrza. Dla oczyszczalni został opracowany i obowiązuje program monitoringu wód powierzchniowych, podziemnych, powietrza i hałasu.
- c) **Osadnik w Bogdankach** - ilość odprowadzonych ścieków wynosi około 19 m³/dobę. Zrzut słabo podczyszczonych ścieków następuje do rowu melioracyjnego, połączonego z rzeką Baudą, stanowiąc jedno ze źródeł jej zanieczyszczenia. Obiekt wymaga likwidacji.
- d) **Duże szamba** - nieszczelne z często przelewającymi się ściekami, 2 w Narusie (źródło zanieczyszczenia rzeki Narusy), 2 w Drewnowie (źródło zanieczyszczenia cieką Wierzenka i dalej rzeki Baudy oraz podłoża wokół), 1 w Nowych Sadłukach (źródło zanieczyszczenia podłoża wokół), 1 w Baranówce (źródło zanieczyszczenia rzeki Baudy). Wszystkie obiekty wymagają likwidacji.
- e) **Zanieczyszczone wody powierzchniowe** - to wody Zalewu Wiślanego, rzeki Baudy (dane z 1998 r i 2000 r.) i Narusy (dane z 1998 r. i 2000 r.).
- f) **Główne emitory zanieczyszczeń powietrza** - w mieście Fromborku to przede wszystkim:
 - kotłownia szpitala i budynku przy ul. Elbląskiej nr 32; obiekty które będą adaptowane należy wyposażyć w wysoko sprawne urządzenia oczyszczające by ograniczyć emisję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych ze źródeł punktowych (kotłownie zbiorowych systemów ogrzewania);
 - emisja niska w obrębie zabudowy jednorodzinnej szczególnie w okresie sezonu grzewczego;
 - emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych ze źródeł transgranicznych;
 - emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych (dotyczy w szczególności drogi przelotowej na trasie Elbląg-Braniewo o największym natężeniu ruchu);

- emisja zanieczyszczeń powierzchniowych (hałdy materiałów sypkich, węgla, składowiska odpadów, zanieczyszczone ulice).

Bardzo istotną rolę na stan czystości powietrza w mieście odgrywają warunki przewietrzania determinowane układem architektonicznym i rzeźbą terenu. Dlatego nie należy zabudowywać korytarzy wprowadzających powietrze z terenów otwartych. Wskazane jest przechodzenie na ekologiczne systemy ogrzewania domów.

g) Strefa zanieczyszczeń powietrza i hałasu motoryzacyjnego - w odległości około 20 m po obu stronach drogi wojewódzkiej nr 504 (średnia prognozowana 3000 pojazdów na dobę w 2001 r.) i drogi krajowej nr 22, projektowana jako droga ekspresowa (średnia prognozowana 750 pojazdów na dobę w 2001 r.).

Główne źródła zanieczyszczeń powietrza:

- ścieki komunalne z Fromborka (do Zalewu Wiślanego odprowadza się około 850 m³/d);
- spływy powierzchniowe z obszaru miejskiego (zmywane z ulic i parkingów substancje ropopochodne i inne związki chemiczne przedostają się do wód powierzchniowych);
- zanieczyszczenia powierzchniowe z terenów rolniczych (nawozy sztuczne, obornik, gnojowica i środki ochrony roślin);
- zanieczyszczenia komunikacyjne wytwarzane przez środki transportu drogowego (spłukiwane przez opady przenikają do wód powierzchniowych i gruntowych);
- środki zimowego utrzymania dróg (sól spłukiwana jest przez roztopy i przedostaje się do wód powierzchniowych i gruntowych);
- zanieczyszczenia atmosfery (emisja gazów i pyłów);
- nieszczelne urządzenia kanalizacyjne;
- zaśmiecanie wód powierzchniowych - powoduje zanieczyszczenie wód oraz pogarsza walory estetyczne środowiska.

Główne źródła hałasu:

Hałas jest drganiem rozprzestrzeniającym się w powietrzu w postaci fal akustycznych o częstotliwościach i natężeniach stwarzających uciążliwość dla ludzi i środowiska. Stopień uciążliwości hałasu zależy od jakości dźwięku, jak również od nastawienia odbiorcy. Ten sam dźwięk przez jedną osobę może być oceniany jako przyjemny i pożądaný, a przez inną jako uciążliwy i szkodliwy i to bez względu na parametry fizyczne. Uciążliwość akustyczna jest szczególnie odczuwalna w porze nocnej. Hałas pochodzenia antropogenicznego można podzielić na dwie podstawowe kategorie:

- hałas komunikacyjny (drogowy);
- hałas instalacyjny (zakłady przemysłowe i usługowe).

Dominujący wpływ na klimat akustyczny przedmiotowego obszaru wywiera hałas komunikacyjny drogowy. Dotyczy szczególnie drogi wojewódzkiej nr 504 o największym nasileniu ruchu. Uciążliwość tras komunikacyjnych zależy głównie od natężenia ruchu, struktury strumienia pojazdów, prędkości pojazdów, rodzaju i stanu technicznego nawierzchni jak również stanu technicznego pojazdów. Wyraźniej odczuwalny jest na terenach zabudowy zwartej. Bardzo istotną rolę w tej uciążliwości środowiskowej

odgrywa odległość zabudowy od tras komunikacyjnych.

Oddanie do użytku przejścia granicznego w Grzechotkach spowoduje zmniejszenie natężenia ruchu pojazdów co znacznie ograniczy uciążliwość hałasu w strefie drogi przelotowej.

Hałas jest uciążliwością środowiskową uznawaną za jeden z ważniejszych powodów pogarszania się standardów życia. Poza tym hałas powoduje ujemne skutki zdrowotne społeczeństwa oraz niekorzystnie wpływa na zachowania ptaków i zwierząt.

7.EKSPLOATACJA SUROWCÓW MINERALNYCH

Teren eksploatacji piasku i żwiru we Fromborku.

Eksploatację prowadzi firma P.W. „Ciach” posiadająca koncesję. Powierzchnia obszaru i terenu górniczego wynosi 4,98 ha (dz. 30).

Ustala się, że końcowym efektem obowiązującej rekultywacji powinno być zalesienie, po właściwym przeprowadzeniu niwelacji i wyłagodzeniu skarp.

Obiekt stanowi bezpośrednie zaplecze terenowe projektowanego zbiornika wodnego „Bogdany”.

8.ZALESIENIA I ZAKRZEWIENIA

W wyniku analizy uwarunkowań glebowych oraz kompozycji krajobrazu ustala się potencjalne tereny do zalesień - określone na rysunkach 1 i 3.

Zalesienia i zakrzewienia będą także efektem procesu rekultywacji terenów po eksploatacji piasku i żwiru oraz wszystkich dzikich wyrobisk i wysypisk.

Popiera się wszelkie inicjatywy zmierzające do zwiększenia lesistości gminy i tworzenia remiz śródpolnych pod warunkiem ochrony najbardziej cennych dla produkcji rolnej gleb, gruntów pochodzenia organicznego oraz terenów uznanych jako niezbędne dla realizacji funkcji aktywizujących gospodarkę i turystykę oraz terenów budowlanych.

Oprócz roli retencyjnej i filtracyjnej, lasy będą w istotny sposób stabilizowały lokalny mikroklimat. Nie bez znaczenia jest fakt, że sieć pasów zalesień i zadrzewień pełnić będzie funkcję korytarzy ekologicznych, których rola w ochronie liczebności i równomierności rozmieszczenia populacji zwierzęcych i roślinnych jest kluczowa.

Z budżetu Państwa refundowane są następujące prace :

- melioracje agrotechniczne,
- przygotowanie gleby,
- sadzenie, w tym koszty materiału sadzeniowego,
- poprawki do 20%,
- ochrona upraw przed zwierzyną, w tym grodzenie do 20%,
- pielęgnowanie gleby i niszczenie chwastów w uprawach do 3 roku życia.

Wprowadzenie nowych terenów leśnych będzie miało wpływ na:

1. Wzbogacenie walorów krajobrazowych, poprzez wkomponowanie nowych kompleksów leśnych w krajobraz;

2. Rozwijanie wszechstronnej użyteczności lasów poprzez zakładanie upraw leśnych o charakterze naturalnych zbiorowisk leśnych, zakładanie upraw leśnych o charakterze przedplonów, zakładanie plantacji drzew leśnych szybko- i średnio-rosnących;
3. Kreowanie kompleksowej polityki zagospodarowania przestrzennego gminy poprzez wyznaczanie granic polno-leśnych, uporządkowanie ewidencji gruntów, opracowanie dokumentacji glebowo – siedliskowej i urzędzeniowej.

9.OCHRONA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

9.1.Teren gminy

9.1.1. Strefy ochrony konserwatorskiej

W oparciu o ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Frombork oraz przeprowadzone rozpoznanie terenowe i przestudiowane materiały udostępnione przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków - określa się niezbędne strefy ochrony konserwatorskiej.

Strefy określono na rysunku 3 dla gminy.

Strefy dla gminy oprócz powtórzenia ustaleń m.p.z.p. są uzupełnione w następujący sposób:

- wszystkie kapliczki przydrożne, będące szczególnym bogactwem gminy, objęto strefą konserwatorską K,
- poszerzono strefy B układów przestrzennych wsi Jędrychowo i Wierzno Wielkie,
- dla tych samych wsi określono strefy ochrony ekspozycji E.

Podstawą ustanowienia stref są następujące formy ochrony:

strefa A - pełna ochrona konserwatorska (obiekt wpisany do rejestru zabytków),

strefa W - ścisła ochrona archeologiczna (obiekty archeologiczne wpisane do rejestru zabytków),

strefa B - ochrona konserwatorska (układy przestrzenne i zespoły zabudowy),

strefa K - ochrona krajobrazowa (Kanał Kopernika, przydrożne krzyże i kapliczki oraz ochrona panoramy Fromborka),

strefa E - ochrona ekspozycji (związana z najcenniejszymi zespołami historycznymi),

strefa O W - obserwacja archeologiczna (obiekty archeologiczne nie wpisane do rejestru zabytków).

Przyjmuje się, że zmiany dotyczące zasięgu stref A i W mogą następować w miarę uzupełnienia rejestru zabytków.

Przyjmuje się następujący tryb postępowania w poszczególnych strefach:

w strefie A obowiązują uzyskanie od wojewódzkiego konserwatora zabytków:

- a) wytycznych do projektowania,
- b) uzgodnienia koncepcji i projektu technicznego,
- c) zezwolenia na realizację,

w **strefie W** obowiązuje wykonanie, w oparciu o wytyczne konserwatorskie, badań archeologicznych w celu określenia dopuszczalnych zmian w zagospodarowaniu terenu,

- a) opracowanie projektu z uwzględnieniem historycznych kompozycji urbanistycznych i brył budynków, restauracji i modernizacji obiektów historycznych, likwidacji obiektów dysharmonizujących,
- b) uzgodnienie projektu z wojewódzkim konserwatorem zabytków,

w **strefie K** obowiązuje:

- a) pełna ochrona istniejącego historycznego krajobrazu,
- b) wprowadzenie zmian w sytuacjach szczególnych wymaga uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków,

w **strefie E** obowiązuje:

- a) zakaz zalesień i prowadzenia linii napowietrznych oraz ograniczenie zabudowy,
- b) ewentualne złagodzenie zakazu wymaga uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków,

w **strefie O W** obowiązuje:

- a) zgłoszenie do wojewódzkiego konserwatora zabytków wszelkich prac ziemnych w celu prowadzenia obserwacji archeologicznej,
- b) wstrzymanie robót ziemnych w przypadku natrafienia na obiekty historyczne i archeologiczne.

Przyjmuje się, że wszelkie działania związane z obiektami aktualnie wpisanymi do rejestru zabytków, niezależnie od ich położenia w stosunku do ustalonych stref ochrony konserwatorskiej, wymagają wytycznych i uzgodnień wojewódzkiego konserwatora zabytków.

9.1.2. Zasady kształtowania krajobrazu kulturowego

Ustala się, że podstawą działań w kształtowaniu krajobrazu kulturowego gminy będzie maksymalne nawiązanie do cech regionalnych.

W tym celu należy wykorzystać istniejące specjalistyczne opracowania i studia.

Ustala się następujące podstawowe warunki dla zabudowy projektowanej na obszarze gminy:

- wysokość budynków jedna kondygnacja, dachy wysokie lub podniesione, kryte dachówką lub materiałami dachówkopodobnymi,
- zabudowa o wysokości dwóch kondygnacji (także z dachami wysokimi) wymaga uzasadnienia krajobrazowego,
- wyklucza się stosowanie nowej zabudowy powyżej dwóch kondygnacji,
- na obszarze gminy wyklucza się tworzenie nowych - kompleksów zwartej zabudowy

wielorodzinnej,

- obiekty usługowe, produkcyjne, składowe itp. podlegają tym samym zasadom jak zabudowa mieszkaniowa.

9.1.3. Tereny zabudowy do rehabilitacji

Ustala się pilną potrzebę rehabilitacji zespołów zabudowy wielorodzinnej byłych P.G.R. niezależnie od jej obecnych struktur własnościowych.

Celem rehabilitacji zabudowy jest poprawa jej walorów użytkowych i estetycznych oraz właściwe wkomponowanie w krajobraz.

Kolejne zadania dotyczą zabudowy w miejscowościach: Bogdany, Baranówka, Biedkowo Osiedle i Narusa.

9.1.4. Punkty widokowe

Wyznacza się i ustala ochronę następujących punktów widokowych na panoramę miasta Fromborka:

- z Zalewu Wiślanego,
- z drogi wjazdowej z Elbląga,
- z drogi wjazdowej z Braniewa,
- z drogi wjazdowej z miejscowości Bogdany,
- ze wzniesienia przy drodze wjazdowej z miejscowości Ronin (z zaleceniem organizacji tarasu widokowego).

Zabezpiecza się miejsce na punkt widokowy na przyszły zbiornik wodny „Bogdany” i odbudowany Kanał Kopernika przy drodze na Bogdany w sąsiedztwie zabytkowego mostu na kanale. Punkt ten należy powiązać z organizacją parkingu i lokalu gastronomicznego.

9.2. Teren miasta

9.2.1. Strefy ochrony konserwatorskiej

W oparciu o przeprowadzone rozpoznanie terenowe i przestudiowane materiały udostępnione przez wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz przeprowadzoną inwentaryzację terenową - określa się ochronę konserwatorską obszaru podzielonego na strefy ochrony konserwatorskiej:

9.2.1.1. Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej (obejmująca swoim zasięgiem teren występowania istniejących obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz układ urbanistyczny Starego Miasta),

- 1) W obrębie strefy obowiązuje nadrzędność priorytetów konserwatorskich nad innymi oraz wymóg remontów konserwatorskich, rewaloryzacji obiektów i zespołów zabytkowych.
- 2) W obrębie strefy zalecana likwidacja elementów dysharmonizujących układ urbanistyczny Starego Miasta.
- 3) W obrębie bezpośredniej ochrony konserwatorskiej ochronie podlegają:
 - a) obiekty wpisane do rejestru zabytków;
 - b) obiekty znajdujące się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków;

- c) kompozycje przestrzenne cmentarzy, dróg alejowych;
 - d) historyczne nawierzchnie;
 - e) historyczny układ zabudowy miasta;
 - f) zieleń komponowana i starodrzew oraz liniowe nasadzenia wzdłuż dróg;
 - g) budynki i inne elementy historyczne jak ogrodzenia, kapliczki, krzyże przydrożne, mała architektura itp.
- 4) W obiektach wpisanych do rejestru zabytków w granicach planu obowiązuje ochrona substancji obiektów: bryły, formy architektonicznej, historycznego układu wnętrza, detalu architektonicznego, stolarki okiennej i drzwiowej, pokrycia dachowego, kolorystyki oraz stosowania odpowiednich materiałów budowlanych.
- 5) Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:
- a) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru,
 - b) wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytków,
 - c) prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru,
 - d) prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru,
 - e) prowadzenie badań archeologicznych,
 - f) przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru,
 - g) trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje,
 - h) dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru,
 - i) zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku,
 - j) umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru: urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów (z zastrzeżeniem art.12 ust.1 ustawy o ochronie zabytków),
 - k) podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru,
 - l) poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.
- 6) Właściciel obiektu lub zespołu zabytkowego ma obowiązek opieki nad zabytkiem, w szczególności na zapewnieniu warunków:
- a) naukowego badania i dokumentowania zabytku,
 - b) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku,
 - c) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie,
 - d) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości,
 - e) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

- 7) Wszelkie prace ziemne prowadzone na obszarze ścisłej ochrony konserwatorskiej wymagają wyprzedzających badań archeologicznych na koszt inwestora.
- 8) Wycinka i prace pielęgnacyjne drzewostanu, a także nowe nasadzenia komponowane, wymagają pozwoleń w formie decyzji administracyjnej wydanej przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.
- 9) Uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczyniń inżynierskich, budowlanych i innych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków; obowiązuje każdorazowo występowanie o szczegółowe wytyczne konserwatorskie i opinie przed podjęciem decyzji o jakiegokolwiek działalności.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków znajdujące się na terenie miasta:

Lp.	Opis obiektu	Nr wpisu do rejestru	Adres obiektu
1	Założenie urbanistyczne starego miasta we Fromborku ze Wzgórzem Katedralnym i ogrodzeniem warowni	F/61 z dn.15.10.1958	
2	Kanał i jego relikty, a także relikty budowli z nim związanych	1305 z dn.27.06.1968	Kanał od rz. Bauda do Zalewu Wiślanego
3	Warownia Katedralna (mury obronne)	F/61 z dn.15.10.1958	Wzgórze Katedralne
4	Kaplica p.w. Zbawiciela oraz Św. Teodora z Amazji	F/5/1957/478/95 z dn. 04.10.1995	Wzgórze Katedralne
5	Katedra p.w. Wniebowzięcia N.M.P. i Św. Andrzeja Apostoła	F/5/1957/478/95 z dn. 04.10.1995	Wzgórze Katedralne
6	Kaplica Św. Jerzego	F/5/1957/478/95 z dn. 04.10.1995	Wzgórze Katedralne
7	Muzeum Mikołaja Kopernika (kuria NMP)	F/60 z dn. 15.10.1958	Wzgórze Katedralne
8	Nowy Wikariat	F/14 z dn. 15.10.1958	Wzgórze Katedralne
9	Kapitularz	F/6 z dn. 15.10.1958	Wzgórze Katedralne
10	Brama południowa	F/11 z dn. 15.10.1958	Wzgórze Katedralne
11	Brama zachodnia	F/9 z dn. 15.10.1958	Wzgórze Katedralne
12	Basteja wschodnia	F/7 z dn. 15.10.1958	Wzgórze Katedralne
13	Kaplica Św. Anny i szpital Św. Ducha	F/1/1953/477/95 z dn.23.11.1995	ul. Stara 6
14	Kaplica Św. Józefa	483/95 z dn. 27.10.1995	ul. Katedralna, przed ogrodz. Pałacu Biskupiego
15	Kanonia p.w. Św. Michała	F/23	ul. Krasickiego
16	Kanonia p.w. Św. Piotra	F/22	ul. Krasickiego 6
17	Budynek mieszkalny	563/98 z dn.19.05.1998	ul. Błotna 2
18	Ogrodzenie kościoła p.w. Św. Mikołaja	F/56 z dn.18.10.1958	ul. Mickiewicza
19	Pensjonat (dawniej magazyn)	A-1646 z dn. 04.11.1999	ul. Rybacka 12
20	Most kolejowy – element Kanału Kopernika	1305 z 27.06.1968	ul. Kolejowa
21	Dom mieszkalny (tylko piwnica - dawna kanonia Św. Ludwika)	F/21 z dn. 15.10.1958 zmiana	ul. Katedralna 15
22	Kanonia p.w. Matki Boskiej Wniebowziętej	F/20 z dn. 15.10.1958	ul. Katedralna 13
23	Wieża wodna i relikw młyna wodnego	126/89	ul. Elbląska
24	Most drogowy – element Kanału Kopernika	1305 z dn. 27.06.1968 r.	droga krajowa 504- Kanał „Kopernika”
25	Zespół Kurii	F/10 z 15.10.1958	ul. Katedralna i ul.Krasickiego

26	Kuria („druga”)	F/60 z 15.10.1958	Wzgórze Katedralne
27	Wieża „Kopernika” (północno-zachodnia)	543/58 z 1998	Wzgórze Katedralne
28	Baszta Południowa (wieża prochowa)	F/18 z dn.15.10.1958	ul. Katedralna 8
29	Baszta Północna	F/27 z dn. 17.10.1958	ul. Katedralna 8
30	Wieża Radziejewskiego (Dzwonnica)	F/19 z dn.17.10.1958	Wzgórze Katedralne
31	Kościół Św. Wojciecha z d. „Pastorówka” oraz z domem	472/95 z dn. 03.07.1995	ul. Elbląska 5
32	Kapliczka p.w. Św. Jerzego	660/67 z dn. 12.10.1967	ul. Braniewska
33	Pałac Biskupi (Ferbera)	662/67 z dn.16.10.1967	ul. Katedralna
34	Brama Północna	F/17 z dn.17.10.1958	Wzgórze Kopernika
35	Kanonia Św. Ignacego	F/8 z dn. 15.10.1958	ul. Katedralna 11
36	Kanonia Św. Stanisława Kostki	F/24 z dn. 15.10.1958	ul. Krasickiego 2
37	Baszta „Żeglarska”	F/57 z 17.10.1958	ul. Basztowa 8
38	Budynek mieszkalny(dawna szkoła)	58/82 z dn. 28.04.1982	ul. Elbląska 11
39	Kamieniczka	F/54 z dn. 19.10.1958	ul. Kapelańska 2
40	Budynek mieszkalny	F/55 z dn. 19.10.1958	ul. Katedralna 7
41	Dawny kościół paraf. P.w. Św. Mikołaja	484/95/F12/1953 484/95 z dn. 8.12.1995	ul. Mickiewicza
42	Dzwonnica przy kościele p.w. Św. Mikołaja	F/58 z dn. 17.10.1958	ul. Mickiewicza
43	Dom mieszkalny	663/67 z dn. 16.10.1967	ul. Stara 4
45	Cmentarz kanoników		ul. Sanatoryjna

Przyjmuje się, że wszelkie działania związane z obiektami aktualnie wpisanymi do rejestru zabytków, niezależnie od ich położenia w stosunku do ustalonych stref ochrony konserwatorskiej, wymagają wytycznych i uzgodnień wojewódzkiego konserwatora zabytków.

9.2.1.2. Strefa ochrony krajobrazu kulturowego - ochrona konserwatorska układów przestrzennych i zespołów zabudowy oraz obiektów znajdujących się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków, posiadających dużą wartość kulturową i historyczną, w której dopuszcza się inwestowanie pod określonymi warunkami:

- 1) Uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów objętych strefą historycznych form zagospodarowania.
- 2) Ochrona:
 - a) obiektów wpisanych do ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków;
 - b) kompozycji przestrzennej cmentarza i dróg alejowych;
 - c) historycznych nawierzchni;
 - d) czystości historycznego układu zabudowy miasta;
 - e) zieleni komponowanej i starodrzewu oraz liniowych nasadzeń wzdłuż dróg;
 - f) budynków i innych elementów historycznych jak ogrodzenia, kapliczki, krzyże przydrożne, mała architektura itp.
- 3) Zachowanie zasady harmonijnego łączenia w nowej zabudowie tradycji ze współczesnością.
- 4) Kształtowanie nowej zabudowy z zachowaniem linii zabudowy, skali i gabarytu budynku, formy dachów oraz materiałów budowlanych zgodnie z tradycją budowlaną regionu bądź harmonijnie z nią.
- 5) Na obszarze całego miasta, zakaz realizacji dachów płaskich, z wprowadzeniem dachów o pochyleniu 40° - 45° dla nowych budynków mieszkalnych, usługowych i gospodarczych.

- 6) Poza strefą ochrony krajobrazu kulturowego, dla obiektów wielkokubaturowych dopuszcza się nachylenie dachu min. 20°.
- 7) Zalecana sukcesywna przebudowa istniejących dachów płaskich na wysokie dwuspadowe symetryczne, kryte tradycyjną dachówką ceramiczną.
- 8) Zakaz wprowadzania wysokich elementów dysharmonizujących (masztowych).
- 9) Zasady lokalizacji nowej zabudowy powinny uwzględniać walory wglądu tak na panoramę miasta oraz jednostek osadniczych jak i widoku na Zalew Wiślany, tzn. tworzyć wnętrza krajobrazowe otwarte na Zalew.
- 10) Zakaz wznoszenia obiektów negatywnie wpływających na krajobraz kulturowy (o znacznej kubaturze i wysokości powyżej 3 kondygnacji lub 15m npt), a także obiektów budowanych z wykorzystaniem nietradycyjnych materiałów budowlanych.
- 11) Zapewnienie szczególnej dbałości o wysoką jakość rozwiązań architektonicznych, dotyczy wszelkich obiektów niezależnie od ich funkcji jak również małej architektury i reklam.
- 12) Rozbiórka obiektów architektury i budownictwa o walorach historycznych i zabytkowych może nastąpić wyłącznie po stwierdzeniu na drodze orzeczenia, sporządzonego przez osobę uprawnioną, stanu technicznego zagrażającego zdrowiu lub mieniu ludzi, po wykonaniu inwentaryzacji architektonicznej z serwisem fotograficznym.
- 13) Zakaz zalesień i prowadzenia linii napowietrznych.
- 14) Dla obiektów i zadań inwestycyjnych na terenie strefy ochrony krajobrazu kulturowego obowiązuje:
 - a) uzyskanie wytycznych od wojewódzkiego konserwatora zabytków przed rozpoczęciem wszystkich prac związanych z realizacją inwestycji;
 - b) utrzymanie obiektów w dobrym stanie technicznym i opiniowanie wszelkich poczyną inżynierskich, budowlanych i innych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków;
 - c) ewentualne złagodzenie zakazu wymaga uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Na terenie miasta wskazuje się obiekty o zachowanych wartościach kulturowych do indywidualnej ochrony:

Lp.	Opis obiektu	Okres powstania obiektu	Adres obiektu
1	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	poł. XIX w.	ul. Elbląska 40
2	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	koniec XIX w.	ul. Elbląska 38
3	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	XIX/XX w.	ul. Elbląska 36
4	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	XIX/XX w.	ul. Elbląska 34
5	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	XIX/XX w.	ul. Elbląska 32
6	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	XIX/XX w.	ul. Elbląska 30
7	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	XIX/XX w.	ul. Elbląska 28
8	Budynek mieszkalny wraz z	XIX/XX w.	ul. Elbląska 26

	gospodarczym		
9	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	XIX/XX w.	ul. Elbląska 24
10	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	XIX/XX w.	ul. Elbląska 22
11	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	pocz.XX w.	ul. Elbląska 13
12	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	pocz.XX w.	ul. Elbląska 10
13	Budynek mieszkalny wraz z gospodarczym	koniec XIX w.	ul. Elbląska 9
14	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 17
15	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 15
16	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 13
17	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 12
18	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 11
19	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 10
20	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 9
21	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 8
22	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 7
23	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 5
24	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 4
25	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 3
26	Budynek mieszkalny	pocz. XX w.	ul. Kolonia Robotnicza 2
27	Budynek mieszkalny	pocz.XX w.	ul. Elbląska 6
28	Budynek mieszkalny	XIX w.	ul. Katedralna 3
29	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	ul. Katedralna 5
30	Budynek mieszkalny	k.XVIII w.	ul. Kopernika 7
31	Budynek mieszkalny	XIX w.	ul. Kopernika 8
32	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	pocz. XIX w.	ul. Kopernika 9
33	Budynek mieszkalny	XIX w.	ul. Kopernika 10
34	Budynek mieszkalny	k. XIX w.	ul. Kościelna 4
35	Budynek mieszkalny	k. XVIII/pocz.XIX w.	ul. Kościelna 8
36	Budynek mieszkalny	k. XIX w.	ul. Portowa 6
37	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	k. XIX w.	ul. Zielona 2 i 3
38	Budynek mieszkalny	pocz. XIX w.	ul. Mickiewicza 5, 6, 8, 13, 15,17
39	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	pocz. XIX w.	ul. Mickiewicza 16
40	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	poł. XIX w.	ul. Młynarska 30
41	Budynek mieszkalny	poł.XIX w.	ul. Ogrodowa 1, 12, 13, 20
42	Budynek mieszkalny	k. XIX w.	ul. Szkolna 12
43	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	I ćw. XX w.	ul. Polna 1
44	Budynki szpitala psychiatrycznego	lata 30-te XX w.	ul. Sanatoryjna
45	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	k. XIX w.	ul. Katedralna 1
46	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	XVIII/XIX w.	ul. Katedralna 2
47	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	XVIII/XIX w.	ul. Katedralna 4
48	Budynek mieszkalny wraz z	XVIII/XIX w.	ul. Polna 2

	budynkiem gospodarczym		
49	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	k. XVIII / pocz.XIX w.	ul. Polna 4
50	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	k. XIX w.	ul. ZHP 3
51	Budynek mieszkalny	poł.XIX w.	ul. Stara 2
52	Budynek mieszkalny	pocz. XIX w.	ul. Stara 3, 5, 7,
53	Budynek mieszkalny	pocz. XIX w.	ul. Stara 3
54	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	ul. Stara 6
55	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	ul. Stara 6
56	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	ul. Rynek 2
57	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	ul. Kopernika 6
58	Budynek mieszkalny	pocz. XIX w.	ul. Kopernika 11
59	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	poł. XIX w.	ul. Kopernika 13
60	Budynek mieszkalny	ok. 1920 r.	ul. Kopernika 15
61	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	1 poł. XIX w.	ul. Braniewska 1
62	Budynek mieszkalny wraz z budynkiem gospodarczym	2 poł. XIX w.	ul. Braniewska 3
63	Budynek mieszkalny	k.XVIII/pocz.XIX w.	ul. Kapelańska 2
64	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	ul. Kapelańska 4
65	Budynek mieszkalny	pocz.XX w.	ul. Kapelańska 6
66	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	ul. Kapelańska 10
67	Budynek mieszkalny	XIX w.	ul. Rybacka 1
68	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	ul. Rybacka 5, 6
69	Budynek mieszkalny	k. XVIII w.	ul. Rybacka 7
70	Budynek mieszkalny	XIX/XX w.	ul. Rybacka 8
71	Budynek mieszkalny	k. XIX / pocz.XX w.	ul. Rybacka 11
72	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	ul. Elbląska 6
73	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	ul. Portowa 6
74	Budynek mieszkalny	XVIII/XIX w.	ul. Elbląska 6

Ustala się, że podstawą działań w kształtowaniu krajobrazu kulturowego miasta będzie maksymalne nawiązanie do cech regionalnych. W tym celu należy wykorzystać istniejące specjalistyczne opracowania i studia.

9.2.1.3.Strefa ochrony archeologicznej wyznaczona celem zachowania reliktyw archeologicznych i nawarstwień kulturowych kultury pradziejowej, średniowiecznej oraz nowożytnej.

Dopuszcza się inwestowanie na terenie strefy pod określonymi warunkami:

- 1) Uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich, budowlanych i innych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków; obowiązuje każdorazowo występowanie o szczegółowe wytyczne konserwatorskie i opinie przed podjęciem decyzji o jakiegokolwiek działalności.
- 2) W przypadku podjęcia decyzji o realizacji inwestycji na terenie objętym granicami strefy konserwatorskiej obowiązuje przeprowadzenie badań archeologicznych, w zakresie ustalonym z wojewódzkim konserwatorem zabytków, na koszt inwestora, wyprzedzających proces przygotowania inwestycji.
- 3) Rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego zezwolenia od wojewódzkiego konserwatora zabytków.

9.2.3. Tereny zabudowy do rehabilitacji i rewitalizacji

- 1) Ustala się pilną potrzebę rehabilitacji zespołów zabudowy wielorodzinnej byłych P.G.R. niezależnie od jej obecnych struktur własnościowych.
- 2) Celem rehabilitacji zabudowy jest poprawa jej walorów użytkowych i estetycznych oraz właściwe wkomponowanie w krajobraz.
- 3) W pierwszej kolejności proces ten należy przeprowadzić na Osiedlu Słonecznym we Fromborku.
- 4) Prace rewitalizacyjne należy przeprowadzić na Dolnym Tarasie starego miasta, w celu przywrócenia zespołowi staromiejskiemu historycznego charakteru i zlikwidowania elementów zabudowy dysharmonizującej.

9.2.4. Punkty widokowe

- 1) Wyznacza się i ustala ochronę następujących punktów widokowych na panoramę miasta Fromborka:
 - a) z Zalewu Wiślanego,
 - b) z końcówki mola,
 - c) z drogi wjazdowej z Elbląga,
 - d) z drogi wjazdowej z Braniewa,
 - e) z drogi wjazdowej z miejscowości Bogdany,
 - f) ze wzniesienia przy drodze wjazdowej z miejscowości Ronin (z zaleceniem organizacji tarasu widokowego).
- 2) Zabezpiecza się miejsce na punkt widokowy na przyszły zbiornik wodny „Bogdany” i odbudowany Kanał Kopernika przy drodze na Bogdany w sąsiedztwie zabytkowego mostu na kanale. Punkt ten należy powiązać z organizacją parkingu i lokalu gastronomicznego.

10.OBSZAR ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

10.1. Grunty rolne szczególnie chronione (rysunek 1 i 3)

Obejmuje się pełną ochroną grunty rolne III klasy bonitacyjnej (44% gruntów rolnych). Przeznaczenie na cele nie rolnicze może być dokonywane w sytuacjach szczególnych. Główna funkcja tych gruntów to produkcja rolna.

Ochroną objęte są także grunty rolne pochodzenia organicznego, których główny kompleks znajduje się w północnej części gminy.

Podstawowe klasy gruntów przeznaczone do zalesienia to grunty klasy V i VI.

10.2. Kierunki restrukturyzacji obszarów rolnych

Promuje się następujące działania w zakresie restrukturyzacji obszarów rolnych:

- tworzenie sprzyjających warunków na powstawanie miejsc pracy poza rolnictwem, głównie przez przygotowanie terenów na rozwój różnych form działalności gospodarczej, szczególnie w południowej i południowo-wschodniej części gminy,
- utworzenie zbiornika wodnego „Bogdany” dla rozwoju turystyki w centralnej części gminy,

- aktywizacja ludności rolniczej na rzecz tworzenia gospodarstw agroturystycznych, szczególnie we wsiach Krzyżewo, Krzywiec, Nowiny i Ronin.

10.3. Zasady budowy nowych zagród

W celu zapewnienia warunków na modernizację rolnictwa ustala się co następuje:

- a) nowe zagrody rolne, poza zwartym obszarem wsi mogą być tworzone dla następujących gospodarstw:
 - ogrodniczo-sadowniczych przy areale minimum 5 ha,
 - hodowlanych przy areale minimum 30 ha,
 - roślinnych przy areale minimum 60 ha,
- b) nowe zagrody rolne mogą być tworzone wyłącznie wtedy, kiedy są warunki na drogę dojazdową z drogi gminnej lub powiatowej. Wyklucza się realizację dróg dojazdowych z drogi krajowej oraz dróg wojewódzkich.

Na obszarze gminy wyklucza się tworzenie ferm hodowlanych, opartych o system gnojowicowania gruntów.

11.OBSZARY ZABUDOWY

11.1. Zasady gospodarowania na obszarach zainwestowania

Jako podstawową zasadę dla obszaru miasta i gminy, ustala się preferencje dla uzupełniania zabudowy w obrębie i w sąsiedztwie terenów zabudowy istniejącej. Granice tych obszarów określono na rysunkach 1 i 3.

Warunkiem realizacji nowej zabudowy jest jej dostosowanie do tradycyjnych form zabudowy istniejącej. Istniejąca zabudowa nie spełniająca tego warunku, podlega niezbędnym procesom rehabilitacji.

11.2. Kierunki rozwoju obszarów zainwestowania

Ustala się następujące zasady:

- dla miasta Fromborka
 - rozwój terenów zabudowy mieszkalnej, usługowej oraz różnych form działalności gospodarczej w kierunku wschodnim,
 - tereny dla aktywnego rozwoju turystyki i działalności leczniczo-uzdrowiskowej lokalizuje się na kierunku wschodnim oraz południowo-zachodnim (baza hotelowa),
- dla gminy
 - nowe tereny zainwestowania ustala się jako alternatywną lokalizację dla różnych form działalności gospodarczej jak w pkt. 3.5.
 - tereny turystyczne lokalizuje się po wschodniej i zachodniej stronie projektowanego zbiornika „Bogdany”.

11.3. Koncentracja funkcji usługowych

Podstawowym ośrodkiem rozwoju funkcji usługowych dla ludności i rolnictwa będzie miasto Frombork. Ze względu na układ przestrzenny osadnictwa oraz zakładany rozwój południowej części gminy, typuje się do koncentracji usług miejscowości Jędrychowo i Wielkie Wierzno.

11.4. Tereny rekreacji mieszkańców

Dla zapewnienia warunków rozwoju rekreacji dla mieszkańców zabezpiecza się następujące tereny:

- dla sportu
 - stadion i boiska we Fromborku,
 - lokalizacja boisk w następujących miejscowościach: Bogdany, Baranówka, Jędrychowo, Narusa i Wielkie Wierzno,
- dla ogrodów działkowych
 - powiększenie ogrodu działkowego w południowej części Fromborka (zakładane przeniesienie ogrodu z rejonu zagrożonego powodzią),
 - adaptacja i powiększenie ogrodów działkowych byłych pracowników PGR w następujących miejscowościach: Bogdany, Biedkowo Osiedle, Wielkie Wierzno, Baranówka i Narusa.

12.OBSZARY ROZWOJU FUNKCJI TURYSTYCZNYCH

12.1. Turystyka krajoznawcza

Głównym ośrodkiem turystyki krajoznawczej o znaczeniu międzynarodowym jest miasto Frombork.

Ze względu na szczególne walory przyrodnicze i kulturowe tworzy się sieć dróg rowerowych (rowerowe - pieszych), które służą dotarciu do najciekawszych miejsc w gminie. Główną atrakcją tych szlaków oprócz krajobrazu i obiektów architektury regionalnej są liczne historyczne kapliczki i krzyże przydrożne.

12.2. Turystyka pobytowa, funkcje uzdrowiskowe

W celu uzyskania wymiernych korzyści z rozwoju turystyki -niezbędne jest stworzenie warunków na zatrzymanie turystów.

Ustalone na ten cel lokalizacje w mieście i nad brzegami zbiornika „Bogdany” mają stworzyć warunki na rozwój tej funkcji. Projektowany we Fromborku teren na pola golfowe ma spowodować zainteresowanie pobytami potencjalnych gości zagranicznych.

Ustala się potrzebę rozwoju różnych form rehabilitacji - jako bardzo skutecznej metody na zatrzymanie turystów.

Zakłada się docelowo wprowadzenie we Fromborku funkcji uzdrowiskowych, opartych o rozwinięte formy rehabilitacji oraz stwierdzone zasoby mineralnych wód solankowych (istniejący otwór badawczy na terenie projektowanego parku leśnego przy ul. Braniewskiej).

12.3. Agroturystyka

Wytypowane miejscowości do rozwoju agroturystyki tj. Krzywiec, Krzyżewo, Nowiny i Ronin mają następujące cechy stwarzające podstawy do ich promocji:

- liczne zachowane obiekty architektury regionalnej oraz ciągi kapliczek i krzyży przydrożnych,
- liczne stawy, które mogą być zaadoptowane na stawy wędkarskie,
- położenie na skrzyżowaniu projektowanych tras rowerowych,
- sąsiedztwo atrakcyjnego kompleksu leśnego oraz atrakcyjnie ukształtowanego krajobrazu,
- dobra dostępność komunikacyjna,
- cisza i czyste powietrze będące mieszanką powietrza morskiego i specyficznego powietrza leśnego.

Rozwój agroturystyki przyczyni się do aktywności gospodarczej, a jednocześnie podniesie walory estetyczne poszczególnych miejscowości.

12.4. Żeglarstwo, żegluga pasażerska

Ustala się potrzebę rozwoju portu we Fromborku pod względem:

1) Powierzchni:

- obszar portu poszerzony do falochronu zachodniego.

2) Funkcji:

- rozwoju przejścia granicznego morskiego i odpraw celnych,
- żeglugi pasażerskiej poprzez uruchomienie nowych połączeń,
- żeglarstwa poprzez zagospodarowanie portu jachtowego i stworzenie właściwego zaplecza.

Przygotowanie portu jachtowego przesądzi o atrakcyjności Fromborka dla użytkowników jachtów śródlądowych i morskich.

13.KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

Na system komunikacji gminy Frombork składają się następujące drogi wodne, kołowe i kolejowe, m.in.:

- droga krajowa nr 22 - 2 km,
- droga wojewódzka nr 504 relacji Elbląg-Braniewo,
- droga wojewódzka nr 505 relacji Młynary Frombork,
- drogi powiatowe, w tym drogi: 11,44 km, ulice: 5,575 km,
- drogi gminne – 11,2 km,
- linia kolejowa relacji Elbląg – Braniewo

Komunikacja masowa opiera się głównie na komunikacji autobusowej. Jest ona w chwili obecnej najbardziej dostępna. Komunikacja kolejowa jest mniej dostępna z powodu mniejszej dostępności do przystanków kolejowych oraz z tytułu ciągłego zmniejszania liczby pociągów obsługujących połączenia regionalne.

System transportowy w sposób dostateczny wiąże teren gminy z podstawowym układem

komunikacyjnym kraju.

13.1. Droga krajowa nr 22

Zabezpiecza się na okres do ostatecznych rozwiązań, dla przyszłej drogi ekspresowej pas szerokości 200 m, który wyłącza się z zabudowy.

Droga krajowa nr 22 o funkcji drogi międzynarodowej, łączącej Elbląg z Kaliningradem funkcjonować będzie w I etapie jako droga główna ruchu przyspieszonego - G P, a w II etapie stanie się drogą ekspresową - S.

Ustala się, że w interesie gminy jest zachowanie skrzyżowania dwupoziomowego z prawo skrętami w miejscowości Wielkie Wierzno. Skrzyżowanie to zabezpiecza bezpośrednie połączenie obszaru gminy z drogą nr 22, co stanowi istotny czynnik, który może przesądzić o rozwoju gospodarczym gminy.

Alternatywą powiązania gminy z drogą ekspresową jest realizacja w rejonie miejscowości Wielkie Wierzno - obustronnie przy trasie drogi nr 22 Miejsc Obsługi Podróżnych (MOP-ów).

Należy czynić starania, ażeby MOP-y jw. uzyskały połączenia z drogą powiatową nr 1308N.

13.2. Drogi wojewódzkie nr 504 i 505

Ustala się, że droga wojewódzka nr 504 Elbląg - Braniewo, będzie drogą główną - G, natomiast droga nr 505 Młynary - Frombork drogą zbiorczą - Z. W ciągu drogi wojewódzkiej nr 504 leżą ulice Elbląska, Kopernika, Braniewska a w ciągu drogi nr 505 ulice ZHP i Młynarska

W rejonie lokalizacji terenów turystycznych T1 i T2 w mieście Fromborku, należy zrealizować bezkolizyjne przejście dla ruchu pieszego, pod drogą nr 504.

13.3. Drogi powiatowe

Ustala się dla dróg powiatowych łączących Frombork z drogą wojewódzką nr 508 i drogę nr 505 z drogą krajową nr 22 - klasę dróg zbiorczych – L (docelowo klasę Z).

Dla pozostałych dróg powiatowych ustala się klasę dróg lokalnych - L.

Ulice miejskie w ciągu dróg powiatowych.

Ulica	Długość ulicy [m]
Basztowa	255
Błotna	302
Dworcowa	130
Kapelańska	187
Katedralna	488
Kościelna	200
Krzywa	360
Kwiatowa	323
Leśna	264
Mickiewicza	410
Nadbrzeżna	71
Oгородowa	265
Pocztowa	164
Polna	105

Portowa	56
Rybacka	495
Sanatoryjna	440
Stara	160
Szkolna	205
Zielona	695
RAZEM	5 575

13.4. Drogi gminne

Drogi gminne określone na rysunkach 1 i 3 posiadać będą klasę dróg lokalnych - L. Inne drogi będą pełnić rolę dróg dojazdowych.

Uwaga: dla celów organizacji awaryjnych powiązań komunikacyjnych w układzie równoleżnikowym, jest niezbędne wykonanie dróg o dobrej nawierzchni łączącej miejscowości Krzyżewo - Baranówka - Biedkowo.

Drogi gminne na terenie miasta Fromborka:

Ulica	Długość ulicy [m]
Kolonia Robotnicza	230
Krasickiego	417
Młynarska	225
Sadowa	241
Osiedle Słoneczne	550
Parkowa	200
RAZEM	1 863

13.5. Komunikacja wodna

Adaptuje się istniejące drogi morskie do Kaliningradu i Bałtyjska oraz Krynicy Morskiej i Elbląga obsługiwane przez port pasażerski oraz morskie przejście graniczne we Fromborku.

Drogą wodną posiada Frombork także połączenie z Trójmiastem poprzez Nogat i Szkarpawę.

Poprzez projektowaną tzw. „**Pętlę Żuławska - Międzynarodowa Droga Wodna E - 70**”, miasto i Gmina Frombork skomunikowane będą drogą wodną z Gminą Cedry Wielkie, Gminą Gniew, Miastem Krynica Morska, Gminą Kwidzyn, Miastem Kwidzyn, Gminą Lichnowy, Miastem Malbork, Gminą Malbork, Gminą Miłoradz, Gminą i Miastem Nowy Dwór Gdański, Gminą i Miastem Nowy Staw, Gminą Ostaszewo, Gminą Pelplin, Gminą Pruszcz Gdański, Gminą Stegna, Gminą Subkowy, Gminą i Miastem Sztum, Gminą Sztutowo, Miastem Tczew, Miastem Gdańsk (Martwa Wisła od miejscowości Przegalina do Narodowego Centrum Żeglarstwa w Górkach Zachodnich), Miastem Elbląg, Gminą Braniewo, Gminą Tolkmicko – łącznie z 23 gminami z terenu województwa pomorskiego oraz warmińsko - mazurskiego. Dla potrzeb rozwoju komunikacji wodnej ustala się rozbudowę infrastruktury technicznej w zakresie budownictwa wodnego dla Portu Żeglarskiego, budowę zespołów pomostów pływających, modernizację (rozbudowę) istniejącego mola a także powstanie zaplecza dla obsługi turystów i żeglarzy.

Ustala się również budowę nowego terminalu odpraw celnych i nowego basenu portowego, rozszerzenie granic portu żeglarskiego oraz budowę urządzeń niezbędnych dla rozwoju obsługi komunikacji wodnej.

13.6. Parkingi dla celów turystycznych

Ustala się lokalizację strategicznego parkingu turystycznego dla autokarów i samochodów osobowych we Fromborku, w sąsiedztwie byłego dworca kolejowego. Należy zabezpieczyć warunki na sukcesywne zwiększanie miejsc do parkowania pojazdów.

Ustala się lokalizację następujących parkingów turystycznych:

- przy drodze 504 w rejonie wsi Krzyżewo, dla turystów penetrujących lasy oraz korzystających z tras rowerowych
- przy drodze powiatowej Frombork - Bogdany, przy Kanale Kopernika dla turystów pragnących zobaczyć kanał, historyczny most na kanale oraz przyszyły zbiornik „Bogdany”,
- przy drodze powiatowej łączącej drogę 505 z 22 przy moście na rzece Baudzie, dla turystów pragnących zwiedzić atrakcyjne jary rzeki i towarzyszące im lasy.

13.7. Trasy rowerowe

Ustala się następujące trasy rowerowe:

- wzdłuż drogi nr 504 - trasa międzynarodowa (nadmorska)
- **trasy lokalne:**
 - Św. Kamień - Krzyżewo - Baranówka - Biedkowo-Garbina,
 - Św. Kamień - Narusa- Frombork-ujście Baudy - dalej do ujścia Paśłęki,
 - Frombork - Ronin - Nowiny - Krzywiec - Jędrychowo - Wielkie Wierzno - Drewnowo - Biedkowo - Bogdany - Frombork,
 - Garbina - ujście Baudy,
 - Krzywiec - Włóczyska.

Ustala się zasadę, że wszystkie trasy rowerowe prowadzone wzdłuż dróg głównych i zbiorczych, docelowo posiadać będą wydzielony pas, poza strefą jezdni. Wzdłuż dróg lokalnych posiadać będą wydzielony pas przy jezdni lub przy chodniku.

Wszystkie trasy należy oznakować są zgodnie z obowiązującym systemem znaków drogowych.

14.KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

14.1. Gospodarka odpadami

Ustala się sukcesywne wprowadzanie na obszarze miasta i gminy pełnej segregacji odpadów. Miejszem odbioru będzie Zakład Utylizacji Odpadów zorganizowany przy istniejącym składowisku odpadów we Fromborku jako zakład własny gminy lub jako międzygminny poza obszarem miasta i gminy Frombork. Zakład winien odprowadzać odpady do wtórnego wykorzystania, zorganizować kompostownie odpadów organicznych, składować na miejscu odpady bezpieczne i wywozić odpady niebezpieczne do mogilnika poza teren gminy.

14.2. Kanalizacja sanitarna

Miasto skanalizowane jest w 99%, występują jedynie pojedyncze obiekty, które nie są podłączone do kanalizacji sanitarnej. Ustala się docelowo skanalizowanie zwartej zabudowy obszaru gminy.

Miejszem unieszkodliwienia ścieków będzie oczyszczalnia ścieków we Fromborku, z chemicznym strącaniem fosforu, spełniająca obowiązujące normy.

Zgodnie z projektem może ona obsłużyć 6125 mieszkańców. Wg stanu na koniec 2002 roku wspomniana oczyszczalnia obsługiwała 2598 osób. Łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi w roku 2002, oczyszczono w niej 291 dam³ (dekametrów sześciennych). Oczyszczalnia podlegać będzie sukcesywnym procesom dalszej modernizacji w miarę doskonalenia rozwiązań technologicznych i podnoszenia wymagań normowych.

W mieście Fromborku należy dokończyć realizację sieci kanalizacji sanitarnej, w nawiązaniu do instalacji istniejącej. W procesie tym należy zlikwidować wszystkie dzikie podłączenia do kanalizacji deszczowej oraz cieków i rowów melioracyjnych.

Urządzenia na terenie oczyszczalni muszą uwzględniać podniesienie się poziomu wód morskich.

Obszar gminy skanalizowany winien być siecią w systemie grawitacyjno-ciśnieniowym.

W oparciu o kolektory kanalizacji sanitarnej projektuje się główny korytarz infrastruktury technicznej gminy, w którym równolegle prowadzona będzie / częściowo już zrealizowana/ sieć wodociągowa.

Przyjęto następujący ciąg głównego korytarza infrastruktury gminy: - oczyszczalnia we Fromborku - tereny rozwojowe we wschodniej części miasta - Bogdany - Biedkowo - Drewnowo - Wielkie Wierzno - Jędrychowo - Krzywiec - Krzyżewo. Z wyjątkiem odcinków Wielkie Wierzno - Jędrychowo i Krzywiec - Krzyżewo gdzie ciąg prowadzony jest przez pola, w obrębie gminy tworzy się korytarz równoległy do dróg.

Drugim ciągiem do Fromborka byłyby trasy z Narusy i Baranówki, które połączone w rejonie Ronina w obrębie miasta doprowadzone byłyby do ciągu głównego opisanego powyżej.

Miejscowość Narusa wariantowo może być połączona z miastem w powiązaniu z terenem hotelowym T3.

Ustala się, że w miejscowości Krzyżewo, Krzywiec, Nowiny i Ronin byłyby kanalizowane w końcowym etapie. W celu zapewnienia warunków funkcjonowania w tych wsiach agroturystyki - należy opracować i zrealizować program budowy urządzeń indywidualnych lub grupowych, oparty o wysokosprawne oczyszczalnie przydomowe.

Tym samym systemem należy objąć wszystkie zagrody i obiekty w zabudowie rozproszonej (istniejące i projektowane).

Uwaga: przyjęte rozwiązania dla obszaru gminy nie obciążą istniejącej sieci w mieście, natomiast zapewnią skanalizowanie terenów rozwojowych Fromborka. Nie wyklucza się innych rozwiązań dla prowadzenia sieci, jeżeli okażą się one racjonalniejsze.

14.3. Kanalizacja deszczowa

Kanalizacja deszczowa nie jest w całości wyposażona w separatory, co może być przyczyną dopływu do Zalewu Wiślanego zmywanych z ulic i placów zanieczyszczeń ropopochodnych.

Zrzuty nieoczyszczonych ścieków do rzek lub bezpośrednio do gruntu stanowią szczególne zagrożenie dla wód powierzchniowych jak i gruntowych zarówno pod względem bakteriologicznym jak i chemicznym.

Adaptuje się system kanalizacji deszczowej w mieście Fromborku z warunkiem likwidacji dzikich podłączeń kanalizacji sanitarnej oraz wyposażenia odprowadzeń do cieków i kanałów melioracyjnych w separatory. Jednocześnie całą sieć na dolnym tarasie miasta należy dostosować do sytuacji zwiększonych wezbrań wód Zalewu Wiślanego, w związku z zakładanym podwyższeniem poziomu morza.

Obowiązuje ograniczenie dopływu zanieczyszczeń ze spływów powierzchniowych z terenów zurbanizowanych i portowych, głównie przez podczyszczenie ścieków z kanalizacji deszczowej według najwyższej normy podczyszczania tj. w odniesieniu do wód opadowych i roztopowych, dla całego obszaru portowego i pasa technicznego brzegu morskiego, przed wprowadzeniem do odbiornika obowiązuje oczyszczenie w separatorach substancji ropopochodnych i podczyszczalnikach zaprojektowanych dla przejmowania opadów o częstotliwości występowania 1 raz na rok w czasie trwania 15 minut, lecz o ilości nie mniejszej niż powstającej z opadów o natężeniu 77 litrów na 1 sekundę na 1 hektar. Wymagania dotyczące czystości wód roztopowych i opadowych wynikają z bezpośredniego zapobiegania obszarów miasta. Zakładana sieć obszarów miasta. Kanalizacji deszczowej w mieście w formie pojedynczych i grupowych ciągów, z warunkiem wyposażenia końcówek w separatory lub urządzenia o podobnym działaniu.

Zasada jw. obowiązuje dla całego obszaru gminy.

14.4. Zaopatrzenie w wodę

System zaopatrzenia miasta i gminy w wodę oparty będzie o trzy główne ujęcia ze stacjami uzdatniania: we Fromborku, w Baranówce i Krzyżewie. Istniejące pozostałe studnie w poszczególnych miejscowościach, należy zabezpieczyć dla awaryjnego zaopatrzenia w wodę.

Istniejącą sieć magistralną należy zpierścieniować wykonując połączenie SUW Baranówka z SUW Frombork przez Biedkowo, Bogdany oraz połączenie sieci SUW Krzyżewo w Jędrychowie z siecią SUW Baranówka we Wierznie Wielkim poprzez pola i dolinę Baudy.

14.5 Zaopatrzenie w ciepło

Gmina Frombork korzysta z ciepła pochodzącego z dwóch kotłowni znajdujących się we Fromborku, są to:

- kotłownia węglowo-koksowa ZOZ, Szpital we Fromborku o mocy 450kW,
- kotłownia opalana słomą Urzędu Miasta i Gminy we Fromborku o mocy 6,5 MW, zlokalizowana przy drodze w kierunku Baranówki.

W latach 2001-2003 został zmodernizowany miejski system dostawy i wytwarzania ciepła, z tradycyjnego na ciepło pozyskiwane z biomasy. Kotłownia opalana biomasa dostarcza ciepło na potrzeby 70% mieszkańców miasta. Część mieszkańców miasta posiada własne źródła ciepła w postaci pieców, w szczególności w osiedlach domków jednorodzinnych. Są to głównie piece opalane miałem węglowym. Wspomniana wyżej kotłownia ZOZ pracuje na potrzeby szpitala

Zakłada się sukcesywną likwidację kotłowni indywidualnych nie spełniających wymagania w zakresie

ochrony środowiska.

Podobne warunki dotyczą źródeł ciepła na terenie całej gminy.

W przypadku doprowadzenia gazu ziemnego, może on być alternatywnym źródłem energii dla istniejących i projektowanych kotłowni.

W związku z koniecznością zabezpieczenia rezerw surowca dla kotłowni na biomasę, na obszarze 100 ha na terenach łąk na północ od Fromborka, lokalizuje się plantacje roślin energetycznych. Powyższe rozwiązanie może być alternatywą w sytuacji ponownego wzrostu zapotrzebowania słomy w rolnictwie w wyniku rozwoju proekologicznych form produkcji.

Wyznaczony obszar plantacji roślin energetycznych, może być również wykorzystany na inne formy pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.

14.6 Zaopatrzenie w gaz

W związku z zakładanym rozwojem gazownictwa w Polsce przyjmuje się, że w obszarze gminy zostanie wprowadzony gazociąg wysokiego ciśnienia, który łączyć będzie Braniewo z Elblągiem, poprzez gminę Tolkmicko.

Uznaje się za najkorzystniejsze przeprowadzenie tego gazociągu przez południowy obszar gminy i zlokalizowanie stacji redukcyjnej z wysokiego ciśnienia na średnie, na terenie na południe od wsi Baranówka. Przy takim usytuowaniu stacji redukcyjnej -gazociągi średniego ciśnienia będzie można poprowadzić zarówno do Fromborka, jak i do obszarów aktywizacji w południowej części gminy i dużych wsi jak Wielkie Wierzno, Jędrychowo czy Bogdany.

Proponowana trasa gazociągu byłaby prowadzona z Pogrodzia (gmina Tolkmicko) przez Wodynię do Krzywca, dalej po północnej stronie wsi Jędrychowo i następnie pomiędzy Baranówka i Biedkowem do wsi Garbina (gmina Braniewo). Przyjęte rozwiązanie pozwala zarówno korzystnie obsłużyć cały obszar gminy jak i zrezygnować z przejścia przez trudne rejony koło Narusy, Fromborka i dolnego odcinka rzeki Baudy.

14.7. Elektroenergetyka

Teren gminy Frombork obsługiwany jest przez 41 stacji przesyłowych energii elektrycznej:

- 15 stacji o sumarycznej mocy znamionowej 6,3 MVA – obsługujących miasto Frombork,
- 26 stacji o sumarycznej mocy znamionowej 6,6MVA – obsługujących pozostały teren gminy.

Adaptuje się istniejący system zaopatrzenia miasta i gminy w energię elektryczną z następującymi ustaleniami:

- a) we Fromborku zakłada się etapowe skablowanie linii 15 kV w obrębie terenów turystycznych oraz zwartej zabudowy miejskiej,
- b) niezbędne są korekty usytuowania stacji transformatorowej we wsi Krzywiec oraz podejść do stacji w centrum wsi Wielkie Wierzno, jako niezgodne z zasadami ochrony krajobrazu kulturowego i obiektów historycznych,
- c) w trakcie remontu i modernizacji linii 15 kV, należy wprowadzić korekty ich przebiegu dążąc do

eliminacji ciągów przechodzących ukośnie przez pola i doprowadzając do ich równoległego usytuowania w stosunku do dróg.

Zgodnie z prawem energetycznym należy opracować założenia i projekt zaopatrzenia w energię, który obejmować będzie aktualny bilans potrzeb oraz zakres rozwoju sieci.

W celu perspektywicznego zabezpieczenia dostaw energii elektrycznej dla miasta i gminy, zakładając wzrost zapotrzebowania w związku z tworzeniem energochłonnych zakładów produkcyjnych -ustala się wariantowe lokalizacje GPZ. Zakłada się, że źródłem zaopatrzenia będzie istniejąca linia 110 k V od której nastąpi podłączenie do GPZ. Ustala się alternatywne trasy korytarzy technicznych dla linii 15 kV, dla docelowego podłączenia Punktu Zasilania we Fromborku. PZ należy przenieść z Osiedla Słonecznego na obszar terenów rozwojowych miasta.

Terenem wyznaczonym pod plantację roślin energetycznych jest teren opisany w pkt. 14.5.

Nie ogranicza się lokalizacji pojedynczych małych elektrowni wiatrowych przy gospodarstwach rolnych, z wyjątkiem terenów ścisłej ochrony przyrodniczej lub kulturowej.

14.8. Telekomunikacja

Ustala się, że kontynuowana będzie telefonizacja miasta i gminy zgodnie z opracowaną dokumentacją.

Dalszy rozwój sieci telefonicznej uzależnia się od zamierzeń właściwych operatorów.

Adaptuje się zrealizowane stacje bazowe telefonii komórkowej we Fromborku i miejscowości Jędrychowo.

Wyklucza się realizację nowych masztów radiowych i telefonii komórkowej na następujących obszarach:

- a) we wszystkich strefach ochrony konserwatorskiej i 200 m od ich granic,
- b) we wszystkich strefach ochrony środowiska przyrodniczego.

Za najkorzystniejszy obszar lokalizacji masztów uznaje się wyniesienie terenowe pomiędzy Jędrychowem i Drewnowem z wyłączeniem obszaru chronionego krajobrazu.

Na całym obszarze miasta i gminy obowiązuje ochrona wszystkich istniejących urządzeń sieci telefonicznych.

14.9. Melioracja i zbiornik retencyjny

Adaptuje się istniejący system melioracyjny. Rozwój melioracji powinien być oparty o proekologiczne zasady tak, aby chronić przed przesuszeniem mokradeł, zarośli i szuwarów, łąk cennych przyrodniczo i użytków ekologicznych.

Zmiany systemu melioracyjnego mogą być dokonywane wyłącznie w oparciu o specjalistyczne studia, uwzględniające ustalone zasady ochrony konserwatorskiej i ochrony środowiska.

Ustala się obszar potencjalnej lokalizacji zbiornika wodnego „Bogdany” w dolinie rzeki Baudy. Celem realizacji obiektu jest wzbogacenie walorów turystyczno-krajoznawczych gminy.

Uznaje się za niezbędne przeprowadzenie prac badawczo-projektowych, które rozstrzygną ostatecznie o celowości jego realizacji i ustalą warunki budowy zbiornika w tym jego granice i przebieg obwałowań oraz zasady zabezpieczenia środowiska przyrodniczego przed skutkami realizacji obiektu ze

szczególne uwzględnieniem ochrony ryb łososiowatych.

W trakcie prac badawczo-projektowych, należy przeanalizować wariant realizacji stawu lub stawów zasilanych przez rzekę Baudę, z zachowaniem jej koryta i realizacji stosownych obwałowań (staw północny dla terenów turystycznych T-4 i staw południowy dla terenów turystycznych T-5).

Przy pracach badawczych należy także uwzględnić następujące ustalenia:

- a) przegrodę doliny wykonać na początku historycznego Kanału Kopernika,
- b) przeanalizować możliwość wykonania wałów ochronnych dla zminimalizowania wycinki lasów,
- c) zabezpieczyć istniejącą linię 110 k V przed skutkami powstania zbiornika (stawów),
- d) dostosować dno zbiornika (stawów) do realizacji kąpielisk w sąsiedztwie projektowanych terenów turystycznych T4 i T5,
- e) przeanalizować na całej trasie Kanału Kopernikowskiego a szczególnie w obrębie miasta, skutki jego ewentualnego uruchomienia ze względu na istniejące zagospodarowanie terenu, istniejącą infrastrukturę techniczną i bezpieczeństwo zabudowy.

14.10. Osiłona przeciwpowodziowa

W oparciu o wytyczne Urzędu Morskiego ustala się w stosunku do terenów położonych nad Zalewem Wiślanym, co następuje:

- 1) Dla obszaru portu należy założyć utworzenie i utrzymywanie ochrony przeciwpowodziowej (od strony zalewu Wiślanego) przed co najmniej wodą 100-letnią.
- 2) Poziom bezpieczeństwa dla pozostałej części miasta należy ustalić w porozumieniu z Urzędem Morskim w Gdyni.
- 3) Poziom bezpieczeństwa dla obszarów nie chronionych wałem sztormowym określa się na poziom 20 (prawd. 5%)
- 4) Dla ochrony terenów zabudowanych na obszarze Starego Miasta znajdujących się na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią, konieczna jest realizacja wału sztormowego o rzędnej korony min. 3,5 m npm
Do czasu realizacji wału trwała zabudowa, może odbywać się na terenach o rzędnej powyżej 2,5 m npm. Dla potrzeb zabudowy na dolnym tarasie we Fromborku, ustala się przebieg wału sztormowego jak na rysunku 2. Budowę wału przewiduje się wzdłuż nasypu torów kolejowych, od strony Zalewu Wiślanego. Wał będzie zabezpieczał jednocześnie Dolny Taras Fromborka, a także oczyszczalnię ścieków. Brak realizacji wału może spowodować katastrofę ekologiczną z uwagi na posadowienie oczyszczalni ścieków na terenach zagrożonych powodzią. Przy projektowaniu wału należy przewidzieć powiązania drogowe z terenem portu, dojście piesze w rejon portu, zabezpieczenie sztormowe dla wylotu Kanału Kopernikowskiego oraz system odwodnienia terenu w obrębie Starego Miasta.
- 5) Dla obszarów, które nie będą chronione wałem sztormowym teren do rzędnej +2.5 m n.p.m. zagrożony jest zalaniem w wyniku spiętrzenia sztormowego, teren do rzędnej +1.25 m n.p.m. zagrożony jest zalaniem w wyniku podnoszenia się wód gruntowych.

W oparciu o wytyczne Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej ustala się w stosunku do terenów bezpośredniego zagrożenia powodzią od rzeki Baudy, co następuje:

- 1) założyć utworzenie i utrzymywanie ochrony przeciwpowodziowej na terenach o prawdopodobieństwie wystąpienia zagrożenia 1% (woda stuletnia – wg opracowania dot. ochrony przeciwpowodziowej opracowanego przez RZGW w Gdańsku);
- 2) projektowane zbiorniki wodne na Baudzie winny być zaprojektowane w sposób nie powodujący podtopień powyżej zbiornika przy przejściu wielkiej wody.

Skutki wynikające z ustaleń jw. należy uwzględnić poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych przy projektowaniu i modernizacji sieci infrastruktury technicznej, zabezpieczeniu oczyszczalni ścieków oraz przebudowie istniejących wałów nad Zalewem Wiślanym, a także przy projektowaniu i modernizacji innych inwestycji szczególnie na terenach wystąpienia zagrożenia wody. ~~Stronice~~ terenów zagrożonych powodzią przedstawiają rysunki 1 i 3.

15.OBSZARY DO SPORZĄDZANIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W przypadku utraty aktualności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Frombork wynikającej z warunków ustawowych - ustala się potrzebę wykonania nowych planów przestrzennych umożliwiających prowadzenie racjonalnej gospodarki przestrzennej.

W celu zabezpieczenia warunków formalno-prawnych dla postępowania realizacyjnego w odniesieniu do wszystkich terenów związanych z aktywizacją gminy, należy opracować miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w ramach aktualizacji planów miasta i gminy lub jako opracowania wycinkowe dla poszczególnych obszarów.

Ze względu na konieczność budowy wału sztormowego zasadnym jest opracowanie planu miejscowego dla terenów:

- a) miasta w granicach administracyjnych, w tym obszaru portu,
- b) pasa nadbrzeżnego na obszarze gminy.

Ustala się, że posiadanie aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy jest niezbędne w celu wdrożenia polityki przestrzennej gminy, ustalonej w niniejszym STUDIUM uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W planach dla całego obszaru miasta i gminy, należy określić tereny, dla których niezbędne jest wykonanie stosownych opracowań przestrzennych w skalach szczegółowych.

SPIS TREŚCI

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PLANÓW I ZADAŃ WYŻSZEGO RZĘDU	3
2. UWARUNKOWANIA PRAWNE.....	4
2.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków	4
2.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody	4
2.3. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie wód	4
2.4. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie gruntów leśnych	4
2.5. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych	4
2.6. Obszary gruntów rolnych przeznaczone do zalesiania.....	5
2.7. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej – pas nadbrzeżny	5
2.8. Obszary objęte ochroną na podstawie przepisów prawa geologicznego i górniczego	5
3. PODSTAWOWE UWARUNKOWANIA I KIERUNKI ROZWOJU.....	5
3.1. Główne cele rozwoju zrównoważonego.....	5
3.2. Funkcje.....	5
3.3. Główne strefy polityki przestrzennej	5
3.4. Ludność.....	6
3.5. Potencjalne obszary aktywizacji	7
4. ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	7
4.1. Położenie w regionie	7
4.2. Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego	8
4.3. Zasoby środowiska.....	9
4.3.1. Zasoby środowiska przyrodniczego gminy	9
4.3.2. Zasoby środowiska przyrodniczego miasta	10
4.3.3. Perspektywiczne obszary złóż kopalin w gminie Frombork	10
4.4. Zasoby dla celów rozwoju funkcji uzdrowiskowej	11
5. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	11
5.1. Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej i jego otulina (patrz rysunek 3).	11
5.2. Obszary Chronionego Krajobrazu.....	11
5.3. Pomniki przyrody.....	12
5.4. Natura 2000 Zalew Wiślany.....	13
5.5. Lasy ochronne	14
5.6. Rezerваты przyrody	14
5.7. Użytki ekologiczne.....	14
5.8. Zielone Płuca Polski.....	15
5.9. ECONET - Polska.....	15
5.10. Stanowiska dokumentacyjne	15
5.11. Główne szlaki przemieszczania się zwierząt.....	15
6. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKOWE	16
6.1. Zagrożenia powodzią	16
6.2. Dzikie wysypiska i wyrobiska.....	16
6.3. Strefy potencjalnego zagrożenia sanitarnego	17
7. EKSPLOATACJA SUROWCÓW MINERALNYCH	19
8. ZALESIENIA I ZAKRZEWIENIA	19
9. OCHRONA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	20
9.1. Teren gminy	20
9.1.1. Strefy ochrony konserwatorskiej.....	20
9.1.2. Zasady kształtowania krajobrazu kulturowego	21
9.1.3. Tereny zabudowy do rehabilitacji	22
9.1.4. Punkty widokowe.....	22
9.2. Teren miasta	22
9.2.1. Strefy ochrony konserwatorskiej.....	22
9.2.3. Tereny zabudowy do rehabilitacji i rewitalizacji	29
9.2.4. Punkty widokowe.....	29
10. OBSZAR ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	29
10.1. Grunty rolne szczególnie chronione (rysunek 1 i 3)	29
10.2. Kierunki restrukturyzacji obszarów rolnych	29

10.3. Zasady budowy nowych zagród.....	30
11.OBSZARY ZABUDOWY	30
11.1. Zasady gospodarowania na obszarach zainwestowania	30
11.2. Kierunki rozwoju obszarów zainwestowania	30
11.3. Koncentracja funkcji usługowych	31
11.4. Tereny rekreacji mieszkańców	31
12.OBSZARY ROZWOJU FUNKCJI TURYSTYCZNYCH	31
12.1. Turystyka krajoznawcza.....	31
12.2. Turystyka pobytowa, funkcje uzdrowiskowe.....	31
12.3. Agroturystyka.....	32
12.4. Żeglarstwo, żegluga pasażerska	32
13.KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI	32
13.1. Droga krajowa nr 22.....	33
13.2. Drogi wojewódzkie nr 504 i 505.....	33
13.3. Drogi powiatowe	33
13.4. Drogi gminne	34
13.5. Komunikacja wodna.....	34
13.6. Parkingi dla celów turystycznych	35
13.7. Trasy rowerowe.....	35
14.KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	35
14.1. Gospodarka odpadami.....	35
14.2. Kanalizacja sanitarna	36
14.3. Kanalizacja deszczowa.....	36
14.4. Zaopatrzenie w wodę	37
14.5. Zaopatrzenie w ciepło	37
14.6. Zaopatrzenie w gaz	38
14.7. Elektroenergetyka	38
14.8. Telekomunikacja	39
14.9. Melioracja i zbiornik retencyjny	39
14.10. Osłona przeciwpowodziowa	40
15.OBSZARY DO SPORZĄDZANIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	41